

**Ankara Mebusu Fuad Seyhun ve 3 arkadaşının, eczane bulunmayan yerlerde eczane açmayı teşvik, Zonguldak Mebusu Rifat Si-
vişoğlu'nun, Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki 964 sayılı Kanunun
49 ncu maddesinin değiştirilmesi, 53 ncü maddesine fıkra eklen-
mesi ve bâzı maddelerinin kaldırılması, Erzurum Mebusu Ziya
Soylu ve 6 arkadaşı ile Sivas Mebusu Nâzım Ağacıkoğlu ve 2 ar-
kadaşının, eczacılar ve eczaneler hakkında, Trabzon Mebusu Fa-
ik Ahmed Barutçu ve 2 arkadaşının, Eczacılar ve Eczaneler hak-
kındaki Kanunun 18-24 ncü maddeleriyle 49 ncu maddesinin ikin-
ci fıkrasının yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifleri ve
Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/136,
297, 348, 378, 413)**

**Ankara Mebusu Fuad Seyhun ve üç arkadaşının, Eczane bulunmayan yerlerde eczane açmayı
teşvik eden kanun teklifi (2/136)**

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Eczanesi bulunmayan yerlerde eczane açmayı teşvik ve temin edecek kanun teklifini gerekçesiyle
birlikte sunduğumu saygı ile arz ederim.

**Ankara Milletvekili
Fuad Seyhun**

GEREKÇE

Cumhuriyet hükümetleri, Saltanatın Sıhhiye Müdüriyeti Umumiyesini Sağlık ve Sosyal Yardım
Bakanlığına tahvil etmekle, halk sağlığına verdikleri önemi belirttiklerine şüphe yoktur. Esasen:
Umumi sıhhatin nüfus kesafetinin memleket müdafaa ve ekonomisindeki müstesna mevkiî göz önü-
ne alınınca, Cumhuriyet rejimimizin bu yoldaki hassasiyeti isabetli ve yerinde bir gayret olarak
telâkki edilir.

Fakat bütün bunlara rağmen alınan neticeler ve bilhassa eczane mevzuunda atılan adımlar, hiç-
de kifayetli telâkki edilemez. Çünkü: hastalığın tedavisinde ve sağlığın korunmasında en büyük yar-
dımıcı ve vasıta olan ilâç, bunun membaı bulunan eczane, henüz mühim bir kısım halkımızın ayakla-
rına değil, muhitlerine bile götürülmemiştir. Nitekim son zamanlarda hemen bütün kazalarımızın
tabibe kavuşmuş olmalarına rağmen ilişik istatistikte de görüleceği üzere bugün (7) küsur milyon
vatandaşımızın barındığı (4) il ile (250) ilçemiz eczanelerden mahrum bir haldedir. Bu hal ise, hem
halkı muztarip etmekte ve hem de Hükümetimizin büyük fedakârlıklarla temin ettiği tabibi vasıta-
sızlık yüzünden kısmen âtil ve natamam bırakmaktadır.

Filhakika eski hükümetler zaman zaman bu ihtiyaç üzerinde durmuş ve hattâ 1927 senesinde
tedvin edilen ve asıl gayesi eczaneleri Anadolu'ya yaymak olan 964 sayılı Eczacılar ve Eczaneler
Kanunu ile bilhassa İstanbul'da tekâsüf etmiş eczanelerden 200 kadarını yurdun diğer yerlerine
intikal ettirmiş fakat bu tedbir de kâfi gelmemiştir.

Bundan sonra Umumi Hıfzıssıhha Kanununa konulan (madde: 20) hükümlerle eczanesiz yerlerin belediyeleri eczane açmaya zorlanmış ise de varidatlarının kifayetsizliği, işin hususi bir ihtisas ve bilgiyi istilzam etmesi, mürakabesinin çok güç olması yüzünden açılan her eczane o mahal belediyesine devamlı bir masraf vesilesi olmuş ve bu güçlükler dolayısıyla de yine ilâç halkın ayağına götürülememiştir.

Bu mevzuda alınan en son karar ise 26 . I . 1948 de kabul edilen ve 964 sayılı Kanuna ek olan (5320) numaralı Kanundur. Buna göre eczanesi bulunmayan il ve ilçelerde eczane açarak beş yıl müddetle ve müstemirren çalışacaklar arzu ettikleri il ve ilçelerde eczane açabileceklerdir. O günkü Sıhhiye Ertümeninin raporunda da açıkça belirtildiği üzere bu tedbir de kâfi değildi. Hattâ kanun kabul edildikten sonra tam bir samimiyetle tetkik edilmemiş ve yine uluorta ve hizmete sevk edilenler beklenilmeden yeni yeni eczanelerin açılmasına müsaade edilmişti. Fakat bunlara rağmen eczacının şahsını hedef tutan bu taviz kısa bir zamanda tesirini göstermiş ve (25) ilçemizi eczanesizlikten kurtarmıştır.

Halbuki yukarda bahis konusu edilen kanunlarla derpiş olunan teşvikler, ayrı ayrı tesis edilmiyerek hep bir arada ve birbirlerini takviye eder mahiyette ve asıl eczanelerin açılmasında veya açılanların kapanmasında mühim rol oynayan iktisadi âmilleri giderecek şekilde mütalâa edilmiş olsaydı bu memleket dâvası da çoktan halledilmiş olurdu.

Bugün eczanesi bulunmayan il ve ilçelere göz atacak olursak nüfus kesafeti ve iktisadi şartlara göre bir eczane barındırmaya elvermediği görülmektedir. Bugünkü mevcut ile memleketimizin eczanesiz (250) ilçe ve (4) il merkezini (tekabül ettiği nüfus 7 milyon) eczaneye kavuşturmak mümkün olamayacaktır.

Şimdiye kadar mevcut kanunlar vazifelerini ifa etmiş ve fakat daha ilerisi için takviye ihtiyacını doğurmuştur. Bu bakımdan yeni bir tesisle meskûn mahallerin nüfus ve iktisadi şartları artmasa bile muayyen bir müddet halkı eczaneye ve dolayısıyla sağlığını korumaya alıştırmaya kadar belediye ve özel idarelerin açılacak eczanelerin yaşama imkânlarını artırmak ve takviyeye gitmek realiteye en uygun bir şekil olur. Bu şartlara ilâveten muayyen bir zaman sonra 964 sayılı Kanunun hükümleri haricinde eczacıya dilediği yerde eczane açma hakkı 5320 sayılı Kanunun kısa tecrübesinden de anlaşılacağı üzere eczacıyı Anadoluya sevkedecek ve bu suretle yakın istikbalde ilçeler halkının eczanesizlikten doğan feryatlarına ve muakadder acı neticelerine nihayet verilmiş olacaktır.

Bu maksadın tahakkuku için ilişik teklifi yüksek tasvibinize arz ederim.

Ankara Milletvekili
Salâhattin Benli

Çankırı Milletvekili
Kâzım Arar

Kütahya Milletvekili
İhsan Şerif Özgen

Ankara Milletvekili
Fuad Seyhün

Memleketimizde eczanesi bulunmayan
iller nüfusu

İller	Bucak ve		Toplam
	Şehir nüfusu	köyler nüfusu	
Bingöl	3 728	20 698	24 426
Gümüşane	4 173	27 580	31 753
Hakkâri	2 664	11 809	14 473
Tunceli	1 861	8 775	10 636

Memleketimizde eczanesi bulunmayan
ilceler nüfusu

İlceler	Bucak ve			İlceler	Bucak ve		
	Şehir nüfusu	köyler nüfusu	Toplam		Şehir nüfusu	köyler nüfusu	Toplam
Şuhut (Afyon K.)	4 962	20 837	25 799	Karlıova (Bingöl)	657	11 561	12 218
Eleşkirt (Ağrı)	2 849	20 837	23 686	Kiği (Bingöl)	1 136	30 706	31 842
Diyadin (Ağrı)	1 490	21 021	22 511	Solhan (Bingöl)	552	876	9 268
D. Bayazıt (Ağrı)	3 974	22 409	26 383	Ahlat (Bitlis)	3 683	13 499	17 182
Patnos (Ağrı)	1 841	17 541	19 382	Hizan (Bitlis)	552	12 350	12 902
Tutak (Ağrı)	1 044	15 018	16 062	Mutki (Bitlis)	300	13 196	13 496
Gümüşhacıköy (Amas- ya)	8 101	27 952	36 053	Tatvan (Bitlis)	3 179	10 724	13 903
Bâlâ (Ankara)	1 756	30 164	31 920	Göynük (Bolu)	1 764	19 232	20 996
Çubuk (Ankara)	3 132	34 183	37 315	Mengen (Bolu)	832	17 474	18 306
Haymana (Ankara)	2 420	38 615	41 035	Seben (Bolu)	639	17 034	17 673
Kalecik (Ankara)	4 095	33 793	37 888	Bucak (Burdur)	5 509	18 638	24 147
Nallıhan (Ankara)	1 877	20 431	22 308	Tefenni (Burdur)	2 341	33 520	35 861
Ş. Koçhisar (Ankara)	4 458	41 886	46 344	Yeşilova (Burdur)	1 374	20 472	21 846
Akseki (Antalya)	2 380	22 924	25 304	Orhaneli (Bursa)	1 696	50 119	51 815
Finike (Antalya)	1 382	26 180	27 562	Ayvacık (Çanakkale)	1 441	20 106	21 547
Gazipaşa (Antalya)	1 246	11 865	13 111	Bozcaada (Çanakkale)	1 781	—	1 781
Gündoğmuş (Antalya)	1 199	11 037	12 236	Çan (Çanakkale)	1 522	26 452	27 974
Kaş (Antalya)	649	26 413	27 062	Eceabat (Çanakkale)	3 703	6 362	10 065
Korkuteli (Antalya)	4 037	31 225	35 262	Lâpseki (Çanakkale)	2 387	18 105	20 492
Manavgat (Antalya)	1 265	27 178	28 443	Yenice (Çanakkale)	1 493	28 280	59 773
Serik (Antalya)	2 284	24 500	26 784	Çerkeş (Çankırı)	2 705	30 985	33 690
Karacasu (Aydın)	4 845	12 270	17 115	İlgaz (Çankırı)	1 783	23 046	24 829
Koçarlı (Aydın)	2 524	17 858	20 382	Kurşunlu (Çankırı)	2 151	27 809	29 960
Balya (Balıkesir)	1 358	24 933	26 291	Şabanözü (Çankırı)	1 865	34 632	36 497
İvrindi (Balıkesir)	2 069	26 781	28 850	Eskipazar (Çankırı)	908	19 003	19 911
Gölpazarı (Bilecik)	2 324	17 844	20 168	Ardanuç (Çoruh)	428	18 758	19 186
Osmaneli (Bilecik)	2 264	8 830	11 094	Borçka (Çoruh)	2 339	22 080	24 419
Genç (Bingöl)	3 482	15 989	19 471	Şavşat (Çoruh)	1 541	39 361	40 902
				Fındıklı (Çoruh)	2 298	8 958	11 256

İleler	Bucak ve			İleler	Bucak ve		
	Şehir nüfusu	köyler nüfusu	Toplam		Şehir nüfusu	köyler nüfusu	Toplam
Yusufeli (Çoruh)	812	32 376	33 188	Torul (Gümüşane)	1 700	26 353	28 053
Mecitözü (Çorum)	4 279	40 000	44 279	Beytüşşebab (Hakkâri)	1 061	15 952	17 013
Osmançık (Çorum)	4 673	28 761	33 434	Şemdinli (Hakkâri)	392	3 973	4 365
Çal (Denizli)	2 851	45 442	48 293	Yüksekova (Hakkâri)	1 112	7 241	8 353
Güney (Denizli)	6 232	7 829	14 061	Altınözü (Hatay)	2 414	30 315	32 729
Bismil (Diyarbakır)	2 742	26 522	29 264	Hassa (Hatay)	1 603	11 559	13 162
Çermik (Diyarbakır)	5 082	27 114	31 196	Samandağı (Hatay)	9 086	19 140	28 226
Çınar (Diyarbakır)	876	14 714	15 590	Yayladağı (Hatay)	1 738	16 444	18 182
Eğil (Diyarbakır)	2 406	26 837	29 243	Gülнар (İçel)	2 675	25 909	28 584
Ergani (Diyarbakır)	5 634	21 609	27 243	Keçiborlu (İsparta)	3 900	10 551	14 451
Kulp (Diyarbakır)	1 732	17 827	19 559	Sütçüler (İsparta)	2 405	12 969	15 374
Lice (Diyarbakır)	6 441	27 738	34 179	Foça (İzmir)	1 738	7 315	9 053
Silvan (Diyarbakır)	4 252	28 918	33 170	Karaburun (İzmir)	763	6 330	7 093
İpsala (Edirne)	2 671	18 750	21 421	Ardahan (Kars)	4 768	49 190	53 958
Lalapasa (Edirne)	786	10 215	11 001	Arpaçay (Kars)	1 018	45 856	46 874
Meriç (Edirne)	1 602	14 740	16 342	Çıldır (Kars)	1 118	24 059	25 177
Baskil (Elâzığ)	1 243	16 813	18 056	Göle (Kars)	1 521	29 344	30 865
Karakoçan (Elâzığ)	957	19 508	20 465	Kağızman (Kars)	6 166	21 904	28 070
Maden (Elâzığ)	5 421	18 403	23 824	Posof (Kars)	1 307	32 298	33 605
Keban (Elâzığ)	526	13 838	14 364	Tuzluca (Kars)	1 757	16 071	17 828
Palu (Elâzığ)	4 135	36 764	40 899	Abana (Kastamonu)	793	27 913	28 706
Sivrice (Elâzığ)	356	12 664	13 020	Azdavay (Kastamonu)	476	29 655	30 131
İliç (Erzincan)	1 317	16 897	18 214	Cide (Kastamonu)	2 015	35 740	37 755
Kemah (Erzincan)	1 842	17 902	19 744	Daday (Kastamonu)	1 398	21 186	22 584
Refahiye (Erzincan)	961	25 478	26 439	Devrekâni (Kastamonu)	1 210	17 958	19 168
Tercan (Erzincan)	1 720	44 237	45 957	Kargı (Kastamonu)	2 624	24 249	26 873
Aşkale (Erzurum)	3 855	33 013	36 868	Küré (Kastamonu)	1 093	21 327	22 420
Hınıs (Erzurum)	2 631	28 538	31 169	Bünyan (Kayseri)	5 437	48 878	54 315
İspir (Erzurum)	1 585	46 436	48 021	İncesu (Kayseri)	4 780	9 817	14 597
Karayazı (Erzurum)	457	17 517	17 974	Pınarbaşı (Kayseri)	3 865	46 272	50 137
Oltu (Erzurum)	2 677	36 938	39 615	Sarız (Kayseri)	895	16 750	17 645
Örtülü Şenkaya (Erzurum)	1 776	26 285	28 061	Ürgüp (Kayseri)	4 537	22 881	27 418
Pasinler (Erzurum)	7 067	57 722	64 789	Yeşilhisar (Kayseri)	5 827	7 267	13 094
Tekman (Erzurum)	402	16 438	16 840	Demirköy (Kırklareli)	2 272	4 930	7 202
Tortum (Erzurum)	1 719	47 882	49 601	Avanos (Kırşehir)	5 240	27 047	32 287
Seyitgazi (Eskişehir)	2 033	22 784	24 817	Çiçekdağı (Kırşehir)	855	23 849	24 704
Sivrihisar (Eskişehir)	6 638	37 604	44 242	Kaman (Kırşehir)	4 878	43 080	47 958
İslahiye (Gazianteb)	5 017	27 335	32 352	Hacıbektaş (Kırşehir)	2 597	11 295	13 892
Oğuzeli (Gazianteb)	3 739	24 735	28 474	Mucur (Kırşehir)	4 229	11 093	15 322
Alucera (Giresun)	855	31 775	32 630	Karasu (Kocaeli)	3 388	26 218	29 606
Bulancak (Giresun)	5 322	40 207	45 529	Bozkır (Konya)	1 750	45 963	47 713
Görele (Giresun)	2 118	41 591	43 709	Cihanbeyli (Konya)	3 790	52 153	55 943
Keşap (Giresun)	2 201	26 021	28 222	Çumra (Konya)	6 589	38 520	45 109
Kelkit (Gümüşane)	2 166	38 290	40 456	Ermenak (Konya)	6 930	30 872	37 802
Şiran (Gümüşane)	1 023	22 501	23 524	Hadım (Konya)	2 760	25 334	28 094
				Karapınar (Konya)	7 426	17 582	25 008

İlceler	Bucak ve köyler			İlceler	Bucak ve köyler		
	Şehir nüfusu	nüfusu	Toplam		Şehir nüfusu	nüfusu	Toplam
Altıntaş (Kütahya)	943	24 520	25 463	Bahçe (Seyhan)	944	25 384	26 328
Emet (Kütahya)	3 544	39 001	42 545	Feke (Seyhan)	1 962	12 816	14 778
Adıyaman (Malatya)	11 681	42 686	54 367	Karaisalı (Seyhan)	1 098	48 468	49 566
Akçadağ (Malatya)	2 774	29 585	32 359	Saimbeyli (Seyhan)	1 584	21 492	23 076
Arapkir (Malatya)	6 745	17 876	24 621	Baykan (Siird)	702	7 507	8 209
Besni (Malatya)	10 477	47 421	57 898	Beşiri (Siird)	1 278	14 685	15 963
Darende (Malatya)	6 485	22 286	28 771	Eruh (Siird)	1 048	22 747	23 795
Doğanşehir (Malatya)	1 443	22 552	23 995	Kozluk (Siird)	2 027	15 534	17 561
Hekimhan (Malatya)	2 488	33 621	36 109	Kurtalan (Siird)	2 246	15 881	18 127
Kâhta (Malatya)	2 656	37 186	39 842	Pervari (Siird)	1 368	15 727	17 095
Pütürge (Malatya)	2 589	48 602	51 191	Sason (Siird)	1 303	9 621	10 924
Eşme (Manisa)	3 033	32 373	35 406	Şirnak (Siird)	3 633	8 250	11 883
Gördes (Manisa)	3 870	27 498	31 368	Şirvan (Siird)	748	9 570	10 318
Afşin (Maraş)	5 167	29 522	34 689	Gürün (Sivas)	4 670	22 101	26 771
Andirin (Maraş)	1 705	18 560	20 265	Divriği (Sivas)	6 271	31 032	37 303
Göksun (Maraş)	2 856	24 237	27 093	Hafik (Sivas)	2 336	48 392	50 728
Pazarcık (Maraş)	2 109	44 077	46 186	İmranlı (Sivas)	1 155	27 919	29 074
Cizre (Mardin)	5 423	14 080	19 503	Kangal (Sivas)	2 430	47 195	49 625
Derik (Mardin)	3 842	15 289	19 131	Koyulhisar (Sivas)	2 723	25 836	28 559
Gercüş (Mardin)	2 411	26 557	28 968	Suşehri (Sivas)	4 975	34 491	39 466
İdil (Mardin)	973	12 061	13 034	Şarkışla (Sivas)	4 578	74 122	78 700
Kızıltepe (Mardin)	2 439	21 812	24 251	Yıldızeli (Sivas)	4 210	49 622	53 832
Mazıdağı (Mardin)	1 491	11 979	13 470	Zara (Sivas)	6 717	39 836	46 553
Midyat (Mardin)	8 210	38 820	47 030	Saray (Tekirdağ)	3 860	28 141	32 001
Nusaybin (Mardin)	2 645	17 718	20 363	Artova (Tokad)	1 732	33 226	34 958
Savur (Mardin)	3 129	37 743	40 872	Reşadiye (Tokad)	1 703	41 375	43 078
Bodrum (Muğla)	4 742	17 195	21 937	Taşova (Tokad)	1 593	8 901	40 494
Datça (Muğla)	1 307	4 304	5 611	Akçaabat (Trabzon)	5 127	61 272	66 399
Köyceğiz (Muğla)	1 374	20 815	22 189	Maçka (Trabzon)	512	34 980	35 492
Marmaris (Muğla)	2 537	7 237	9 774	Of (Trabzon)	1 190	42 047	43 237
Yatağan (Muğla)	2 240	27 344	29 584	Çaykara (Trabzon)	800	33 457	34 257
Bulanık (Muş)	2 480	22 091	24 571	Sürmene (Trabzon)	3 051	68 178	71 229
Malazgirt (Muş)	1 931	14 338	16 269	Vakfıkebir (Trabzon)	1 394	67 675	69 069
Varto (Muş)	1 171	19 946	21 117	Çemişkezek (Tunceli)	1 821	11 549	13 370
Gülşehir Arapsun (Niğde)	2 083	17 927	20 010	Kalan (Tuncelinin merkezi)	1 861	8 775	10 636
Çamardı (Niğde)	2 495	12 245	14 740	Mazgirt (Tunceli)	1 033	19 577	20 610
Ulukışla (Niğde)	3 664	17 239	20 903	Nazımiye (Tunceli)	795	7 740	8 535
Gölköy (Ordu)	3 370	41 218	44 588	Ovacık (Tunceli)	630	9 116	9 746
Mesudiye (Ordu)	1 940	31 751	33 691	Pertek (Tunceli)	2 583	13 983	16 566
Perşembe (Ordu)	2 180	26 235	28 415	Pülümür (Tunceli)	1 574	14 641	16 215
Çayeli (Rize)	6 350	29 718	36 068	Bozova (Urfa)	2 079	25 788	27 867
Güneyce (Rize)	5 982	12 949	18 931	Akçakale (Urfa)	2 033	18 777	20 810
Pazar (Rize)	1 970	52 479	54 449	Hilvan (Urfa)	1 585	14 436	16 021
Kavak (Samsun)	1 658	33 028	34 686	Sürüç (Urfa)	4 217	25 649	29 866
Terme (Samsun)	4 260	44 612	48 872	Viranşehir (Urfa)	3 540	15 898	19 438

İlceler	Bucak ve köyler			İlceler	Bucak ve köyler		
	Şehir nüfusu	köyler nüfusu	Toplam		Şehir nüfusu	köyler nüfusu	Toplam
Başkale (Van)	1 681	12 087	13 768	Demireci (Manisa)	6 501	27 514	34 015
Çatak (Van)	427	8 196	8 623	Ayaş (Ankara)	3 303	25 718	29 021
Erciş (Van)	5 536	19 772	25 308	Dursunbey (Balıkesir)	4 846	31 350	36 196
Gevaş (Van)	2 450	7 414	9 864	Akçakoca (Bolu)	3 469	14 163	17 632
Gürpınar (Van)	493	13 175	13 668	Gerede (Bolu)	4 145	47 493	51 638
Muradiye (Van)	9 109	11 044	20 153	Şile (İstanbul)	2 012	14 207	16 219
Özalp (Van)	705	17 546	18 251	Eğridir (İsparta)	5 766	21 054	26 820
Akdağmadeni (Yozgad)	2 754	55 867	58 621	İznik (Bursa)	3 649	19 161	22 810
Çekerek (Yozgad)	1 575	39 434	41 009	Kınık (İzmir)	5 511	24 986	30 497
Çayıralan (Yozgad)	3 125	26 232	29 357	Anamur (İçel)	2 982	24 595	27 577
Sorgun (Yozgad)	3 074	42 291	45 363	Sındırgı (Balıkesir)	3 605	36 141	39 746
Ulus (Zonguldak)	663	25 163	25 826	Vize (Kırklareli)	4 891	21 687	26 578
Hozat (Tunceli)	1 567	8 418	9 985	Söğüt (Bilecik)	2 645	21 340	23 985
				İlğın (Konya)	5 484	44 230	49 714
				Alaçam (Samsun)	5 373	23 676	29 049
				Seydişehir (Konya)	4 523	35 053	39 576
				Mudurnu (Bolu)	2 918	20 752	23 670
				Hayrabolu (Tekirdağ)	5 216	27 062	32 278
				Şarköy (Tekirdağ)	3 313	15 179	18 492
				Çeşme (İzmir)	3 706	8 631	12 337
				K. Hamam (Ankara)	2 038	60 879	62 917

Taşrada 5 sene Eczane işleterek tahdide tâbi tutulmadan istediği yerde eczane açmak için (iyi sicil almak) şartıyla ilcelerde açılan eczaneler

Gölcük (Kocaeli)	4 162	18 625	22 787
Manyas (Balıkesir)	2 464	25 033	27 497

ANKARA MEBUSU FUAD SEYHUN VE 3 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Eczanesi bulunmayan yerlerde eczane açmayı teşvik ve temin edecek Kanun

MADDE 1. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren eczanesi olmayan il ve ilçe merkezlerinde eczane açacak eczacılara o mahallin belediye ve özel idareleri sürekli ve süreksiz olarak iki şekilde yardımında bulunacaktır.

MADDE 2. — Eczanesiz mahallin belediyesi eczane açacak eczacıya, Eczacılar Kanununun tarifati dâhilinde eczanesinin iskeleti ile bankosunu ve beş sene müddetle kirasız bir dükkân temin eder. Ancak belediyece temin edilecek demirbaşlar on beş sene geçmedikçe eczacının malı olamaz ve âhara devir ve ferâğ ve satış edemez.

MADDE 3. — Özel idareler ise, eczane açan eczacıya Gelir Vergisi Kanunu şümulüne girinceye kadar o mahallin ilâç istihlâki, nüfus kesafeti, iktisadi şartları ve bütçesi nazarı itibara

alınarak 100 - 300 arasında bir tazminat ödeyecektir. Ancak bu tazminatın verilmesi beş seneyi geçemez. Kezalik 964 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Kanunundaki hükümlere aykırı hareketi aynı kanunun tarifati dâhilinde sabit olduğu takdirde de bu yardımlar kesilir.

MADDE 4. — Mahallin şartları bir eczaneyi yaşatmaya kâfi gelmediği takdirde ikinci ve üçüncü maddelerde yazılı yardım müddetleri o yerin bağlı bulunduğu ilin umumi meclis kararıyla beşer sene daha uzatılabilir.

MADDE 5. — Bu kanuna uyarak eczanesiz yerlerde yardımla veya yardımsız olarak eczane açıp işleten eczacılar eczanelerini, yardım görenler on ve yardım görmiyenler beş sene sürekli olarak işletirlerse bu müddetler sonunda eczane-

lerini diledikleri yere nakil ve tesisde serbest-
tirdiler.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden iti-
baren 5320 sayılı ve 7. II. 1949 tarihli Kanun bu-
güne kadar temin ettiği müktesep haklar baki kal-

mak şartıyla mülğadır.

MADDE 7. — Bu kanun neşri tarihinden iti-
baren muteberdir.

MADDE 8. — Bu kanunu Sağlık ve Sosyal
Yardım Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı yürütür.

**Zonguldak Mebusu Rifat Sivişoğlu'nun, Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki 964 sayılı Kanun-
nun 49 ncü maddesinin değiştirilmesi, 53 ncü maddesine fıkra eklenmesi ve bazı maddelerinin
kaldırılması hakkında kanun teklifi (2/297)**

6 . XI . 1951

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki 964 numaralı Kanununun bazı maddelerinin kaldırılmasını, bazı-
larının değiştirilmesini ve bazılarına da ilâveler yapılmasını hedef tutan kanun teklifi ile gerekçesi bağlı
olarak sunulmuştur.

Büyük Millet Meclisinin tasvibine arz olunmasını arz ederim.
Saygılarımla.

Zonguldak Milletvekili
Rifat Sivişoğlu

GEREKÇE

Eczane tahdidinin ve milletin sıhhat ve hayatiyle sıkı sıkıya alâkalı ilâç satışı, inhisarının, uzun
yıllardan beri tevhit ettiği zararlar ve milletin bünyesinde açtığı derin yaralar, artık tahammül edil-
mez bir hale gelmiştir. Eczacılık yapan muayyen şahsiyetler bu yüzden milyonlara sahip olmuş ve
nice eczacılar da bu milyonerlerin uşaklığını yapmak derecesine düştükleri gibi, zavallı halk bu in-
hisarcı ellerin baziçesi haline gelmiştir.

Bugünkü eczacılar ve Eczaneler Kanunu, bir taraftan eczacılık sanatının muayyen yerlerde
muayyen şahsiyetler tarafından yapılmasına cevaz verirken, bir taraftan da birçok eczacıların bu
gibi yerlerde icrayı sanat edebilmelerine mâni olmak suretiyle, sanat ve hareket serbestisine ve ça-
lışma hürriyetine set çekmekte ve diğer taraftan da hastaları ve hasta sahiplerini bir tek eczaneye
bağlayıp oradan ilâç almaya mecbur tutmaktadır. Bir kaza tasavvur edilsin ki, merkezde 4000 nüfu-
su ve bu kazanın da 70000 nüfuslu 93 köyü vardır. Köylerde eczane açılmasına maddeten imkân
olmadığı düşünülmemiş, kasabada eczane açılırken de, sadece kasabanın nüfusu nazara alınarak bir
tek eczane açılmasına izin verilmiş ve 70000 nüfusunun kâffesi bir tek eczanenin esiri bırakılmış-
tır. Başkaca eczane olmayınca, bir eczacı keyfi istediği gibi hareket edebiliyor, insanlar sanki,
munhasıran gündüzleri hasta olurmuşçasına geceleri eczaneler kapanıyor, eczacıyı evinden kaldır-
mak imkânı bulunamıyor. Birçok masraflar ihtiyariyle civar kaza veya vilâyetten ilâç tedariki de
kabil olmayınca, hastalar canahıcı sancılar içinde kıvranıyorlar. Bunun başlıca sebebi kendine
rakip başkaca eczane bulunmamasıdır. Tek parti rejimi devam ederken, o rejime muvazi olarak
teessüs eden tek eczane sisteminin yıkılması, milletin hayatının oyuncak yaptırılmaması, antidemok-
ratik kanunların başında gelen 964 numaralı Kanununun bazı hükümlerinin kaldırılması ve bazıları-
nın değiştirilmesi ve bazılarına ilâveler yapılması lüzumuna şiddetli kaani olduğum ve umumi ar-

zunun da bu vâdide olduğunu gördüğüm ve bildiğim içindir ki, ilişik kanun teklifimi hazırlamış bulunuyorum.

Kanunun 49 neu maddesine göre yirmi dört saati tecavüz eden ayrılmalarda, eczacılar hiçbir kayıt ve mezuniyete tâbi olmayıp ayrıldıktan sonra, sadece ihbar etmektedirler. Bu ayrılmalar on beş günü tecavüz ederse, işte ozaman bakanlıktan müsaade alacaklardır. Demek oluyor ki, on beş güne kadar olan ayrılmalar hiçbir kayıt ve şarta tâbi değildir. Müşahedelerime ve idari makamların resmî malûmatlarına müsteniden iddia edebilirim ki: Bir kazanın tek eczacısı, eczanesini kalfasına bırakarak ayrıldıktan sonra, sadece 49 neu maddedeki ihbar vazifesini yapıyor. On dört gün sonra dönüyor, birkaç gün sonra yine ayrılıyor. On dördüncü gün yine avdet ediyor. Senenin birkaç aylarında aynı hal tekerrür ve tevali edip gidiyor ve böyle böyle, ayrılış müddetini on dört gün azatıp, on beş günü geçirmiyerek, vekâletten müsaade almaktan kendini vâreste kılmakta ve 49 neu maddenin elâstikiyetinden, suiniyetle istifade etmektedirler. İşte bunun için 49 neu madde teklifimizde ele alınmıştır.

Eczacının ikametgâhının eczanesinin üstünde veya bitişiğinde veya yakınında olmasını emreden 53 neu maddenin hikmeti tedvininden maksat vatandaşların geceli gündüzlü ilâç alabilmelerini temin içindir. Bunu daha sarîh bir şekilde göstermek amaciyle bu maddeye bir ilâve yapılmış ve ecza ile de teyit olunmuştur.

Teklifim yüksek Meclisin tasvibine arz olunur.

Zonguldak Milletvekili
Rifat Sivişoğlu.

ZONGULDAK MEBUSU RİFAT SİVİŞOĞLU' NUN TEKLİFİ

Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki 964 numaralı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, ek yapılması ve bâzılarının kaldırılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 24 Kânunusani 1927 tarihli ve 964 numaralı Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki Kanunun beşinci maddesinin son fıkrası ile 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 neu maddeleri kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Kanunu mezkûrun 49 neu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Gerek hastalık ve gerek sair suretlerle eczanesinden ayrılan bir eczacının, müddeti mufarakati on beş günü geçmiyecekse, kazalarda hümet tabibi ile kaymakamdan ve vilâyetlerde sıhhiye müdürü ile validen mezuniyet alması mecburidir. Bu mufarakat on beş günden fazla uzayacaksa, bu mezuniyetin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından alınması icabeder. Hastalıktan maada hallerde bu ayrılış senede iki defadan fazla olamaz. İnfikâk müddeti ne olursa

olsun kendisine vekâlet etmek üzere diplomalı bir eczacının, müdürü mesul olarak irae ve ikamesi icabeder.

Bu maddeye muhalefet, altıncı maddedeki cezayı istilzam eder.

MADDE 3. — Kanunu mezkûrun 53 neu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Gece nöbeti tutulmayan küçük şehir ve kasabalardaki eczacılar, her an ve zaman ilâç vermeye mecbur ve aksi halde diğer cezai hükümler mahfuz kalmak şartıyla altıncı madde mucibince mesuldür.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanun ahkâmını icraya Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı memurdur.

**Erzincan Mebusu Ziya Soylu ve 6 arkadaşının, eczacılar ve eczaneler hakkında kanun teklifi
(2/348)**

T. B. M. M. Yüksek Başkanlığına

Halen mevki meriyette olan 964 sayılı Kanunla Türkiye'de eczane açılması tahdit edilmişti, halbuki: O vakit kanunun neşrinde Anadolu'nun muhtelif kasabalarını eczaneye sahip etmek gayesi güdülmüş ise de aradan geçen 24 sene zarfında matlup gaye husul bulmamıştır.

Bunun âmîl ve sebeplerinin başında eczane açılacak yerlerde eczacının geçinmesini temin edecek ve sermayesini işletecek kadar iş sahası bulunamamasıdır. Bununla beraber bugünkü kanun :

1. Antidemokratik olup Anayasamızın 68 nci maddesine ve insan haklarına da tamamen aykırıdır.

2. Yürürlükte buldukları bunca yıldır memlekete hiçbir faydası dokunmamış ve bilâkis rekabetsizlik yüzünden halkımız sağlığını korumaya bağlı ilâcı çok güç ve pahalı olarak temin zâretinde kalmıştır.

3. Eczacılar arasında imtiyazlı bir sınıf (gedik) meydana getirilmiş, eczanesi olmayanlar, onların tarafından istismar edilmiş ve edilmektedir.

4. Meslekte bir ruhsatiye karaborsası meydana getirilmiş ve bâzan bu ruhsatîyeler çok fahiş miktarlara satılarak vatandaş sağlığı çok pahalıya mal edilmiştir.

5. Meslekte rekabetsizlik dolayısıyla bir alâkasızlık yaratmış ve meslekin daha geniş ve süratle inkişafına sed çekmiştir.

6. Eczacıyı kaydı hayat şartıyla bir mahalde ikamete mecbur etmiş, birçok hukuki ve içtimai haklardan mahrum ederek, dilediği vatan bölgesinde icrayı sanat için bir toprakbaşı parası vermeye mecbur etmiştir.

Bu maddelerdeki mütalâalarla tamamen serbest bir meslek olan eczacılığa bugün heves edilmiyor, buna sebep mektepten çıkan eczacı daima tahdit kanununu ve doğurduğu kötülüklerini karşısında görmektedir.

Bu itibarla gerek meslekin inkişafı bakımından ve gerekse serbest meslek erbabı olarak ticaret sınıfına dâhil olan eczacıların serbestçe icrayı sanat ve ticaretleri bakımından 964 ve 5320 sayılı kanunların yerine âtideki kanunu arz ve teklif ederiz.

8 . II . 1952

Erzincan	İsparta	Kastamonu	İsparta	Diyarbakır	Çankırı
Z. Soylu	K. Demiralay	H. Tosunoğlu	S. Bilgiç	Y. Azizoglu	K. Arar
Konya					
H. Ölçmen					

ERZİNCAN MEBUSU ZİYA SOYLU VE 6
ARKADAŞININ TEKLİFİ

Eczacılar ve Eczaneler hakkında kanun

Birinci Bölüm

Eczacılar

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde eczane açabilmek için aşağıdaki vasıfları haiz olmak şarttır :

A) Türk vatandaşı olmak.

B) Türkiye üniversiteleri, eczacı okul veya fakültelerinden diplomalı bulunmak.

C) Diplomaları Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tescil edilmiş olmak.

D) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde açılmasına müsaade edilmiş resmî ve hususi Eczanelerle özel veya tüzel kişilere ait müesseselerin eczanelerinde iki sene staj görmüş olmak.

E) Hüsnühal sahibi bulunmak.

MADDE 2. — Eczacılık, eczane, ecza deposu ve dolabı, tıbbi ve ispençiyari müstahzarat lâboratuvarı ve imalâtaneleri gibi müesseseleri açmak ve işletmek bu kabîl resmî veya hususi müesseselerde mesul müdürlük yapmak, tıbbi ve ispençiyari müstahzarat ihzar ve imal etmektir.

MADDE 3. — Program ve öğrenim süresi bakımından Türkiye eczacı okul veya fakültelerine eşit olan yabancı ecza okul veya fakültelerinden diplomalı Türk vatandaşı eczacılar Türkiye'de sanatlarını yapabilmek için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile eczacı okul veya fakültelerince teşkil edilecek bir jüri önünde imtihan vermeye mecburdurlar.

Öğrenim süresi Türkiye eczacı okul veya fakültelerinin öğretim süresi kadar olmakla beraber öğretim programlarında Türkiye eczacı okul veya fakültelerinin derslerinden bâzıları bulunmayan veya bulunmakla beraber daha az bir süre içinde okutulan veya süresi az olduğu halde öğretim programı aynı olan yabancı memleketler eczacı okul veya fakültelerinden diplomalı Türk vatandaşı eczacılar aynı şekilde teşkil edilecek bir jüri önünde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile eczacı okul veya fakülteleri tarafından ayrıca tesbit edilecek bir programa göre imtihan vermeye mecburdurlar.

Hem öğretim süresi ve hem öğretim programları Türkiye eczacı veya fakültelerinin program

ve sürelerinden eksik olan yabancı memleketler eczacı okul veya fakültelerinden diplomalı Türk vatandaşı eczacılar, eksik kalan program ve sürelerini Türkiye'de tamamladıktan sonra yukarıda bildirilen imtihanı vermekle mükelleftirler.

Şu kadar ki, bu eczacılardan eczacılık stajı yaptığına dair vesika ibraz edemiyenler Türkiye'de birinci maddede yazılı şekilde stajlarını bitirmedikçe sanatlarını icra edemezler.

MADDE 4. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından, tamamlanan evrak üzerinde yapılacak tetkikat neticesinde en geç 15 gün zarfında ruhsatname tanzim edilir. Bu ruhsatnamelerden ilceler için 50 ve iller için 100 lira harç alınır.

MADDE 5. — Aşağıda yazılı hallerde bir eczacının eczane açmasına veya bir eczanede mesul müdürlük yapmasına müsaade edilmez.

A) Meslekî terzili suçlardan birisiyle üç sene ağır hapse veya beş seneden fazla hapis cezasına mahkûm bulunmak.

B) Müebbeden kamu hizmetlerinden men edilmiş olmak.

C) Bizzat imal, ihzar ve tertip ettiği veya salâhiyetsiz kimselere yaptırdığı reçetelerle ve diğer suretlerle meslek ve sanatını kötüye kullanmak suretiyle işlediği bir suç yüzünden mahkeme kararıyla iki defa meslek ve sanatının tatili cezasiyle mahkûm edilmiş olmak.

D) Sanatını yapmasına mâni veya iyileşmez akli bir hastalığı bulunmak.

E) İki gözden tamamıyla mahrum olmak.

MADDE 6. — Eczane sahip ve mesul müdürleri aşağıdaki yazılı hallerde sanatlarını icradan men edilerek ruhsatnameleri Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlığınca daimî surette geri alınır :

A) Meslekî terzili suçlardan birisiyle üç sene ağır hapis veya beş seneden fazla hapis cezasına mahkûm olmak.

B) Müebbeden kamu hizmetlerinden men edilmiş olmak.

C) Bizzat imal, ihzar ve tertip ettiği veya salâhiyetsiz kimselere yaptırdığı reçetelerle ve

bunlardan gayri hususlarda meslek ve sanatını kötüye kullanmak suretiyle işlediği bir suç yüzünden mahkeme kararıyla iki defa meslek ve sanatının tatili cezasıyla mahkûm edilmiş olmak.

D) Sanatını yapmaya mâni ve iyileşmez akli bir mâlûliyeteye düçar olmak.

E) Ruhsatname almak için ibraz eylediği evrak ve vesikaların sahteliği veya eczacı olmayan kimselerle muvazaalı bir şekilde iştirakler tesis ettiği resmen tahakkuk etmek.

F) Sıhhi sebeplerle bir eczanenin mesul müdür marifetiyle idaresi müstemirren beş sene geçmiş olmak.

G) Ruhsatnamenin muvakkaten istirdadına dair hakkında iki defa mahkeme kararı verilmiş olmak.

MADDE 7. — Aşağıdaki hallerde ruhsatnameler Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca muvakkaten geri alınır :

A) Eczaneler, ecza ve kimyevi maddeler ve eczacıların sanatlarının icrasına mütaallik kanunlara ve bunlar gereğince hazırlanmış tüzük ve yönetmeliklere göre Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca verilecek emirlere mugayir hareketin tekrerrür etmesi.

B) Eczaneyi işletmeye başladıktan sonra mazeretsiz olarak eczanesi olan yerlerde bir ay, olmayan yerlerde eczanesini bir hafta müddetle kapalı bırakması.

C) Eczanelerinde ambalâjı açılmış, ilâçlardan bozuk, mağşuş veya gayrisâf ecza ve kimyevi maddeler bulundurmasından 34 ncü madde gereğince haklarında iki defa muamele yapılmış olması.

D) Teftiş esnasında görülen noksanların tamamlanması için yapılmış olan ilk yazılı ihtarariyet etmemesi.

MADDE 8. — Bir eczacı almış olduğu müsaadenen sarfı nazar eder veya iflâsına veyahut hacrine hüküm olunur. veya vefat eylerse, ruhsatname sakıt olur.

MADDE 9. — Vefat eden veya hacredilen bir eczane sahibinin karısı veya kocası veya küçük çocukları varsa eczanenin bunlar hesabına bir mesul müdürün idaresi altında işletilmesine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca ruhsat verilir.

Bu suretle verilecek ruhsatnamelerden yukarıda yazılı harçlar alınır. Eczane açmak isteyenlere mütaallik şartlar mesul müdürlerde de aranır.

MADDE 10. — Bir eczanenin mesul müdür tarafından mahcur veya vârisler namına idare edilmesi, hacredilen eczacı hakkındaki hükmün ref'ine veya çocuğun reşit olmasına ve çocuğu bulunmayan eczacının karısı veya kocasının evlenmesine, karı veya koca evlenmediği takdirde karı için beş, koca için bir senelik müddetin bitmesine kadar devam eder. Vefat eden eczacının çocuğu eczacılık tahsil ediyorsa, devir için çocuğun mutad müddet zarfında tahsilini bitirmek üzere eczanenin mesul müdür tarafından idaresine devam olunur.

MADDE 11. — Vefat eden eczacının vârisleri arasında, karı, koca veya çocuk yoksa eczane, bunların haricindeki mirasçılar tarafından nihayet bir sene zarfında tasfiye edilir.

Bu müddet içinde eczanenin bir mesul müdürle idaresi şarttır.

MADDE 12. — Bir eczane devir veya satış yapıldığı zaman uyuşturucu maddelerin bir listesi yapılarak mahallin en büyük sağlık âmirine verilir.

MADDE 13. — Bir eczacı eczanesini kapatmak isterse mahallin en yüksek sağlık âmirine en aşağı bir ay evvel haber verecektir. Ruhsatlı bir eczacının başka bir memlekete nakli istenirse usulü dairesinde müsaade almak lâzımdır. Eczanenin unvanı ve eczane mahalli aynı şehir dâhilinde değiştirilecek olursa mahallin en yüksek sağlık âmirine malûmat vermek lâzımdır.

MADDE 14. — Bir eczaneyi satın almak yeneden bir eczane açmak hükmündedir.

MADDE 15. — Umumi ve halka ilâç satmaya mahsus eczanelerden başka, hususi eczanelerle ecza dolaplarına, mahallin Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü tarafından usulü dairesinde ve aşağıdaki şartlara göre müsaade edilir ve keyfiyet Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bildirilir.

A) İçindeki hastalara ilâç vermeye mahsus hastane ve buna benzer müesseselerin eczaneleri.

B) Yalnız fakirlere parasız ilâç verip hiçbir suretle para ile reçete imal etmiyen belediye veya hayır cemiyetlerinin eczaneleri.

C) Eczane bulunmayan yerlerde (resmî veya serbest) eczacılar bulunmadığı takdirde, resmî veya serbest tabiplerin veya kendi şubeleri dâhilinde ilâç veren veterinerlerin ecza dolapları.

D) Eczanesi bulunan kasaba ve merkezlerden on kilometre uzak olup da müstahdemlerine ilâç verilmesine lüzum görülen çiftlik veya sanayi müesseseleri sahiplerinin ecza dolapları.

MADDE 16. — Yukardaki maddede yazılı hususi eczanelerle ecza dolapları hakkında verilen müsaade bu mahallerde bir eczanenin açılması halinde kendiliğinden düşer.

Yukardaki maddede yazılı hususi eczanelerin bir diplomalı mesul müdür eczacının idaresinde bulunması şarttır.

Bu takdirde mesul müdürlere ait ruhsatname Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca verilir.

Yukardaki maddenin D pragrafında yazılı çiftlik ve müesseselerde ecza dolabının açılması, ancak bu mahallerde ecza dolabının mesuliyetini deruhde edecek bir eczacı veya tabibin bulunmasına bağlıdır.

Resmî ve Devlete bağlı teşekküllere ait eczaneler, bu mahallerde serbest eczacı bulunmadığı takdirde bedeli mukabilinde halka ilâç satmaya veya tertip etmeye mezundur.

MADDE 17. — Memur veya asker olan kimse eczane açamaz ve bir eczanenin mesul müdürlüğünü yapamaz. Ancak tek eczaneli yerlerdeki eczanelere bir ayı tecavüz etmiyen nezaretleri bu kayıttan müstesnadır.

Bir eczane sahibi olup da askerlik hizmetini yapmak üzere davet edilen eczacılar, askerlikleri müddetince eczanelerini bir mesul müdür marifetiyle idare edebilirler.

MADDE 18. — Bir eczacının birden fazla eczane açması veya mesul müdürlüğü üzerine alması yasaktır.

MADDE 19. — Bir eczacının eczane haricinde sanatını yapması ve ilâç tertip etmesi ve her hangi bir memuriyet kabul etmesi yasaktır.

İkinci Bölüm

Eczaneler

MADDE 20. — Bir eczane birden fazla eczacı tarafından açılıp şirket halinde işletilebilir. Şu

kadar ki, bu eczaneye verilecek ruhsatname şeriklerin isimlerini ihtiva etmekle beraber, şeriklerden birisinin mesuliyeti kabul ve Bakanlığın bu hususu tasvip etmesi de şerike ayrıca bir hak (aylık ve ücret müstesna) bahşetmez. Şeriklerden birisinin vefatı veya çekilmesi diğer şeriklerin haklarını ihlâl etmeyeceği gibi, verese hakları da bu kanundaki vereseyle ait hükümlere tâbi tutulur.

MADDE 21. — Eczacı olmıyanlar galenik ve tıbbi müstahzarat ile kodekste yazılı pansıman malzemesi yapmak üzere lâboratuvar ve imalâthane açamazlar. Ancak kimyegerler munhasıran kimyevi cisimlerle sınai müstahzarlar yapabilirler. Galenik ve tıbbi müstahzarat yapan lâboratuvar ve imalâthaneler tarafından perakende satış yapılamıyacağı gibi, reçeteye göre ilâç da tertip edemez, bu gibi müesseseler Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının müsaadesiyle açılır. Verilecek ruhsatnameler için elli lira harç alınır.

Üçüncü Bölüm

Ecza ve kimyevi maddeler

MADDE 22. — Eczanelerde bulundurulan Türk kodeksine dâhil ecza ve kimyevi maddeler Türk kodeksinde yazılı vasıf ve şartları haiz olacaktır.

MADDE 23. — Ambalâjları açılmış tıbbi ecza ve kimyevi maddelerin sâf olmamalarından ve iyi muhafaza edilmemelerinden eczane mesul müdürü sorumludur.

MADDE 24. — Reçete mukabili olarak verilmesi meşrut olan ilâçların reçetesiz verilmesi yasaktır.

MADDE 25. — Eczaneye imal edilmek üzere bırakılan reçetelerin tâdil veya tağyir edilmeden yapılması meşrut olup, ilâçların ve reçetelerin Fiyatları (üzerine yazılmak suretiyle) alıcıya verilmesi icabeder.

Eczacılar muhteviyatında yanlışlık olduğundan şüphe ettikleri reçetelerle, kodekste yazılı miktarlardan fazla eczayı ihtiva edip, altı iki çizgi ile çizilerek ayrıca imza edilmiş olmıyan reçeteleri müdavi tabip ile temas etmeden imal edemezler. Ancak müdavi tabip ile temas imkânı bulunmayan hallerde reçeteyi kodekste

yazılı âzami miktarlara göre yapmakla beraber keyfiyeti mahallin en büyük sağlık âmirine bildirir, altı çizilmiş ve müdavi tabip tarafından imza edilmiş olan reçetelerin imalinden eczacı gayrimesuldür.

MADDE 26. — Eczanelerde her günkü reçetelerin kaydına mahsus olup Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından tertip edilerek, mahallî sağlık âmirince yaprak adedleri tasdik edilmiş bir defter tutulur. Bu defterlerin beş sene müddetle muhafazası mecburidir, bundan başka alıp verilmesi kayıt altına alınmış olan heroik maddeler için de bir defter tutulur.

MADDE 27. — Matbu damgası olmıyan ve diploma numarasını açıkça göstermiyen ve okunması güç, şifreli veyahut Türk kodeksinde kabul edilen dillerden başka bir dille yazılmış olan reçetelerin yapılması yasaktır.

MADDE 28. — Müstacel tedavide müstamel olup Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tâyin edilecek mühim maddelerin eczanelerde behemehal bulundurulması mecburidir.

Dördüncü Bölüm

Teftiş

MADDE 29. — Eczaneler Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının murakabesi altında olup her zaman teftişe tâbidirler. Bunların senede en az birisi eczacı veya sağlık müfettişleri tarafından yapılmak üzere iki defa teftişi mecburidir. Müfettiş bulunmadığı takdirde sağlık müdürleri marifetiyle teftişleri yapılır. Bu hususta Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bir yönetmelik yapılır.

MADDE 30. — Teftişe memur olarak eczane gelen ve hüviyetini ispat eden yetki sahibi memura eczacı eczanesinin her tarafını ve defterlerini, alât ve edevatiyle ilâçlarını göstermeye ve istenilen bütün malûmatı vermeye mecburdur.

MADDE 31. — Teftiş esnasında görülen bozuk, mağşuş veya gayrisâf ecza ve kimyevi maddeler imha ve bir zabıt varakası yapılarak teftiş varakasına raptolunur. Ancak bu nevi eczanın imhasına eczacı tarafından itiraz edi-

lirse bu gibi maddelerden alınacak üç nümune eczacı ve teftişi yapan memur tarafından beraberce mühürlenerek, bir nümune eczanede bırakılır, diğer ikisi Refik Saydam Hıfzıssıhha Müessesesine gönderilir, eczacının bu muameleden kaçınması halinde keyfiyet bir zabıtla tesbit olunur, aynı maddenin geri kalan kısmı mühürlenerek imhası tehir ve kullanılması tahlil neticesine kadar menedilir, Ve teftiş varakasına kayıt olunup keyfiyet Bakanlığa bildirilir.

Refik Saydam Hıfzıssıhha Müessesesinden alınacak cevaba göre karar vermek Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına aittir, teftişi yapan memur bâzı maddelerin bozuk ve mağşuş ve gayrisâf olduğundan şüphe ederse aynı suretle muamele yapar.

MADDE 32. — Teftiştten dolayı vâkı olacak şikâyetlerin mercii Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığıdır.

Beşinci Bölüm

Cezalar

MADDE 33. — Eczanelerde bulunan ambalâjları açılmış, bozuk ve mağşuş veya gayrisâf ilâçlar mahallî sağlık âmirleri tarafından mühürlenerek istimalden menedilip Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına gönderilir. Bu gibi hareketleri tekerrür eden eczanelere yazılı ihtar gönderilir.

MADDE 34. — Eczanesinde ambalâjları açılmış bozuk ve mağşuş ve gayrisâf ecza ve kimyevi madde bulundurmasından dolayı ilâçlarına el konulan ve teftiş sırasında görülen noksanların tamamlanması için yapılmış iki yazılı ihtar riayet etmiyen eczacıların hakkında 7 nevi maddenin A fıkrası hükümleri tatbik olunur.

MADDE 35. — Bu kanunda yazılı usullere uygun olarak ruhsatname almadan eczane açan veya eczanesinden hariç yerlerde ilâç yapan, satan diplomalı eczacılar 15 günden üç aya kadar hapis ve 100 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır ve müesseseleri kapatılır.

MADDE 36. — Zehirli kimyevi maddelerle tıbbi ecza ve müstahzarların müsaadesiz eczanelerden başka yerlerde satılması yasaktır. Bunları müsaadesiz satan veya satmak üzere dükkânında bulunduranlar eczacı değilse hakkında

Türk Ceza Kanununun 409 ncu maddesi tatbik olunur, bu gibi maddeler derhal müsadere edilerek o mahallin resmî hastanesine teslim edilir.

MADDE 37. — Eczacı olmıyan bir kimse doğrudan doğruya veya muvazaalı bir yolla Eczane açtığı takdirde eczanesi o mahallin en yüksek sağlık âmiri tarafından kapatılmakla beraber Türk Ceza Kanununun 409 ncu maddesi tatbik olunur.

MADDE 38. — Bu kanunda yazılı olan yasaklara ve mecburiyetlere muhalif hareket edenler hakkında kanunda ayrıca bir ceza gösterilmediği ve fiillerin Türk Ceza Kanununa göre daha ağır cezayı istilzam eylemediği takdirde 7 günden iki aya kadar hafif hapis ve 50 liradan 240 liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılır.

MADDE 39. — Bu kanunda yazılı para cezası, hafif hapis ve âzami haddi bir seneye kadar olan hapis ve ilâçların müsadere kararı asliye yargıçlığına verilir.

Bu dâvalar mahkemelere tevdi tarihinden itibaren 15 gün zarfında intiaç olunur.

Altıncı Bölüm

Müteferrik hükümler

MADDE 40. — Lozan Sulh Muahedesine göre Türkiye'de eczacılık etmek müsaadesini almış olan ecnebi eczane sahibi bu kanun hükümlerine riayet etmek şartıyla sanatlarını icraya devam edebilirler.

MADDE 41. — 22 Recep 1277 tarihli Belediye İspençiyarlık Nizamnamesine göre mektebi tıbbiyeden izinname alıp eczane sahibi olan eczacıların müktesep hakları mahfuzdur.

MADDE 42. — Hastalık ve sair mazeretlerle eczanesinden ayrılan bir eczacının bu ayrılış müddeti 48 saati tecavüz ettiği takdirde mahallin en büyük sağlık âmirine bir yazı ile haber verir. Bu halde, ikinci eczane bulunmıyan yerlerde eczaneye serbest veya resmî vazifesi olan eczacı ve bunlar da bulunmadığı takdirde mahalli hükümet veya belediye tabibi bir ay müddetle nezaret eder.

Daha uzun mezuniyetlerde ayrıca bir mesul müdür tâyini yapılır, kabil olmadığı takdirde eczane bu müddet için kapatılır. Ayrılma müddeti bir ayı aştığı takdirde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bildirilmesi ve müsaade alınması lâzımdır.

MADDE 43. — Eczanelerin gece ve tatil günlerinde mühim ve müstacel reçeteleri karşılamak üzere nöbet tutmaları mahallin en yüksek sağlık âmirinin tensibi ile nöbet cetveli tertip ve tanzim edilir. Bu hususta verilecek emirlere eczacıların tâbi olması meburidir.

MADDE 44. — Tabiplerin eczanelerde bir kaza veya ani bir tehlikeye uğrıyarak eczaneye gelen veya getirilen kimselerin ilk tedavisinden gayri hasta bakmaları yasaktır.

MADDE 45. — Her eczacı eczanesi mıntakası içindeki mahallerde oturan ve tababet yapan tabiplerin isim ve adresleriyle hangi saatlerde muayenehane veya evlerinde bulduklarını gösterir mahallin sağlık âmirlerince tertip edilmiş bir listeyi eczane içinde halkın görebileceği bir mahalle asar.

MADDE 46. — Bu kanunun neşrinden sonra eczanelerde imal edilerek satılan ilâçların fiyatları hakkında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bir tarife ve yönetmelik yapılacaktır.

İlâç fiyatları hakkındaki şikâyetlerin tetkiki Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına aittir. Tetkik neticesi, bir eczacı delegesinin de iştirak ettirileceği Yüksek Sağlık Şûrasına verilip, uygun fiyat almadığı anlaşılan eczacılara bu kanunun 38 nci maddesindeki cezalar tatbik olunur. Ayrıca tekerrürü halinde bu kanunun 34 ncu maddesi hükümleri tatbik olunur.

MADDE 47. — Bu kanunun neşrinden itibaren Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki 964 sayılı Kanunla buna ek 5320 sayılı Kanun hükümleri mülğadır.

MADDE 48. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 49. — Bu kanun hükümlerini yürütmeye Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı memurdur.

Sivas Mebusu Nâzım Ağacıkoğlu ve iki arkadaşının eczacılar ve eczaneler hakkında kanun teklifi (2/378)

25 . IV . 1952

T. B. M. M. Yüksek Başkanlığına

Eczacılar ve eczaneler hakkında hazırladığımız kanun teklifinin gerekçesiyle birlikte takdim edildiğini saygı ile arz ederiz.

Sivas Milletvekili
N. Ağacıkoğlu

Ankara Milletvekili
H. Bulgurlu

Ankara Milletvekili
F. Seyhun

GEREKÇE

Dünyanın her yerinde eczane; âmme sağlığının ve halk hizmetinin emrinde tutulan yarı resmî bir müessese telâkki edilmiştir. Eczacının ise; tababetin asıl karakteri olan mümtaz ve samimî feragat duygularıyla muttasıf, mümkün olduğu kadar ticarî ve iktisadî taziyiklerden korunmuş olarak yalnız ilmî metotlarla meslekî ahlâka münkat bir vicdan ve şuur çerçevesi içinde vazife görmesi, meslekin icaplarını yerine getirmeye ve muztarip beşeriyete hizmet etmeye çalışması yine halkın ve sağlık dâvasının menfaati olarak mütalâa olunmuştur.

Diğer medeni memleketlerde yıllarca evvel kanunlarla teyit edilen bu ana prensipler; Cumhuriyetin teessüsü ile bize de intikal ettirilmiş ve 1927 senesinde kabul edilen 964 sayılı Eczacılar ve eczaneler Kanunu ile bu hususlar kanuni mükellefiyetler haline getirilmiştir.

Ancak, o güne kadar bir nizamname ile idare edilen eczacılık topluluğunda birçok üniversite tahsili görmemiş, permililerin müktesep hak sahibi bulunduğu, halkın tedavi ve ilâç telâkkileri göz önüne alınca asıl mesleke verilmek istenen istikamet için 964 sayılı Kanunu bir intikal vasıtası olarak kabul etmemek mümkün değildir. Bu sebeple bir ki, çeyrek asırdan beri yürürlükte bulunan ve bu devre tatbikatının tecrübe ve kritikleriyle âdetâ meşbu bir hale giren Eczacılar ve Eczaneler Kanunu daha ileri hamleye vasıta kılmak yerinde bir hüküm olur.

Kaldı ki; adı geçen kanunun millî ve mahalli olan tedvin sebeplerinden biri de eczanesiz yerlerin eczaneye kavuşmasıdır. Halbuki; eczacı mektebinin bir türlü islah edilmemiş olması yüzünden verebildiği mahdut mezun adedi mesleğin diğer branşlarında kolaylıkla iş bulduğundan gaye aynen tahakkuk ettirilememiştir. Vaziyet böyle olunca kanunda; kazalarda hizmet görmeyi hızlandıracak bir kısım teşvik edici hükümlerin konması mütalâası isabetli ve lüzumlu bir tedbir halini iktisap etmektedir. Filhakika mevcut ve 964 sayılı Kanuna ek olan 5320 numaralı Kanunla bu husus bir dereceye kadar derpiş edilmişse de bu telâkkiye daha umumi mânada ifade etmek muhakkak ki yerinde bir hareket olacaktır.

Diğer taraftan; gün geçtikçe memleket sağlık dâvasına verilen ehemmiyet ve bu yolda şükranla şahit olunan gayret ve himmetler; kaydolunan ilerlemeler ve yakında kurulacak birçok yeni tesisler; Anadolu'nun eczacı ihtiyacını bir kat daha arttıracaktır. Bahusus her gün biraz daha yurdun dört bir tarafına yayılan tabibin yardımcı, unsuru olan eczacı ve ilâcı tamamlamak ve takviye etmek mübrem bir zaruret halini almış bulunmaktadır.

Bütün bunları; birbirlerine zarar veremeyecek bir şekilde tanzim etmek yani serbest eczaneye mukabil, askerî ve sivil hastane ve müessese kadrolarını eczacısız bırakmamak; kazalar aleyhine şehirlere vâkı olmakta ve olacak olan eczacı akınını daha makûl ve zararsız esaslara bağlamak, gençlerimizi zecri yollarla değil; inandırıcı ve ümit verici vasıtalarla Anadolu'da eczane açmaya sevk etmek; hulâsa teessüs etmiş muvazeneyi sarsmadan ve taraflar aleyhine ıstıraplı boşluklar tevhit etmeden daha ileri ve geniş hamlelere yol açmak gibi esash unsurları da ihmal etmeden gerek yirmi beş senelik tatbikatın netice ve tecrübelerini, halkın ve meslek mensuplarının bu yoldaki

ihtiyac ve isteklerini, gerekse memlekette vukuagelmış olan sosyal, ekonomik kültürel ve siyasi değişikliklerle icaplarını, Eczacılar ve Eczaneler Kanununa da aksettirmek maksadiyle ilişik tasarı hazırlanmıştır.

Bu tasarıya yukardaki görüşlere munzam olarak hâkim olan düşünceler: eczaneyi kifayetli, itimada şayan, hastanın her türlü ihtiyaç ve taleplerini cevaplandırarak; tıbbın isteklerini yerine getirecek ve 964 sayılı Kanunla eskisine nispeten iktisap ettiği çok ileri seviyesini daha da ilerletecek ve geliştirecek, ciro iptilâsından ve satış endişesinden azade, telâsız ve korkusuz olarak vicdan huzuru içinde ve munhasıran meslekî ahlâkındisiplini ile kanunun murakabesi altında çalışan ve bu mükellefiyetlerini yerine getirebilecek tekâmülünü sağlayacak (memleketin ilâç istihlâkını de göz önüne alarak) bir iş hacmi ile teşhiz edilmiş bir müessesesi haline getirmektir. Kezalik ilâç mevzuunda fiyatla rekabeti değil; sâfiyeti, iyi muhafaza edilmiş olmayı; kalite ve tesiri ön plânda tutmaktır. Satışlarda ve kâr nispetlerinde Hükümet murakabesi esas tutulmuş eczacının mevzuu dışında kazançlar ve işler araması tamamen önlenmek istenmiştir. Bilhassa; eczanelerin hastanın şifa ve hayatiyle alâkadar olduğu nispette müdavi tabibin icrayı sanat etmek hakkını ve meslekî vekar ve haysiyetini bünyesinde mezcetmiş olan reçete unsurunun en mükemmel şekilde tahakkukunu sağlayacak bir teşkilâta sahip olması ana gaye bilinmiştir.

Bu sebepledir ki tasarı; 964 sayılı eczacılar ve Eczane Kanununun temel prensibi olan eczaneleri nüfusa göre tanzim ile istihdaf ettiği gayelerden ayrılmamakla beraber aşağıdaki hususlarla çok farklı ve kifayetli bir hale getirilmiş bulunmaktadır.

1. Bugünkü eczacılık telâkkisi, yirmi beş sene evvel olduğu gibi sadece eczane açmaktan ibaret değildir. Müstahzar imalâtımız, ecza ticaretimiz, artmış, genişlemiş ve gelişmiş bir haldedir. Bu müesseselerin sağlık dâvasındaki vazife ve mesuliyetleri hele memleket ekonomisindeki rolleri eczanenin de üstüne çıkmış bulunmaktadır. Bu sebepten eczane açacak eczacıdan aranılan kanunî, meslekî ve içtimai vasıfları diğer müesseselerin başına geçeceklerine de teşmil etmek ücabeder. Bu sayededir ki memleket eczacılığı muasır medenî memleketlerde olduğu gibi bütün ihtisas şubeleriyle birlikte bir küll olarak mütalâa edilmiş olacak ve mevcut mübayenetler ortadan kaldırılmış bulunacaktır. Tasarıdaki 1 nci, 2 nci ve mutaakıp maddelerinin eski kanundan farklı olması bu sebeptendir.

2. Halk psikolojisi ile tekâmüle mâtuf ilmi ve meslekî rekabet göz önünde tutularak bir yerin eczane adedi üçe balığ olmadıkça nüfusla mukayyet tutulmamıştır. Bu suretle tek eczaneli yerlerde vatandaşların mukayese yapmak, eczaneleri birbirlerine kontrol ettirmek arzuları tahakkuk edecek aynı zamanda zamanla genişliyecek olan mektep mezunları kadrolarına yeni iş sahaları hazırlanmış olacaktır. Madde (22-23)

3. Kezalik; Hükümetimizin bol miktarda eczacı yetiştirmek yolundaki gayret ve himmetleri göz önünde tutularak gençleri şimdiden teşvik için esasen mevcut iş sahalarına yenilerini ilâve etmiş olmak maksadiyle gerek halkımızın iştirak kabiliyeti ile ilâca olan alâkasının artışı gerekse memleketin coğrafi ve iktisadi vaziyeti göz önünde tutularak eski kanunda bir eczane için mütalâa edilen nüfus miktarı azaltılmış ve kısmen de muhitlere göre tanzim edilmiştir. (Madde 23)

4. Senelerden beri asıl ıstırap vesilesi ve ihtilâf sebep ve mevzuu olmakta devam eden ve eski kanunda yer almamış olan yeniden açılacak eczanelerin tahsis şekli meselesi; ekseriya idari makamları da müşkül duruma sokan mutebeddil ve indî görüşlerden kurtarılarak kanunun metnine alınmış, hareket tarzı tavzih edilmiştir. (Madde 4)

5. 964 sayılı Kanunda tamamen meskût ve müphem bırakılan eczanelerin devri işi; tesbit edilmiş ve bulunduğu yere göre açılış tarihi üzerinden muayyen bir müddet geçmedikçe devir muamelesinin alıcıya bir hak kazandıramıyacağı tasrih edilmiştir.

Bu suretle zaman zaman meslektaş vicdanında ve muhit izanında yanlış telâkkilere yol açan ticari zihniyet ortadan kaldırılmış olacak meslek ve eczane müessesesi asıl ilmi hüviyetini iktisap etmek imkânını bulacaktır. (Madde 14-15)

6. 964 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Kanununun 9 ncu maddesi vârisler için oldukça geniş ve

devamlı haklar tanımıştır. Bu hakların bir kısmı yeni yetişeceklerin lehine olarak mütalâa edilmiş hattâ medenî kanunun karşılıklı ve müsavî olarak tanıdığı kocaya ait hakkın bir kısmı yine genç nesil hesabına kayıtlandırılmıştır. (Madde - 12)

7. Bilhassa yeniden açılacak eczanelerin tercihan kazalarda çalışanlara tahsis edilmesi esasî kanunî hüküm haline getirilmekle; gençlerin normal yollarla anadoluya gitmeleri teşvik edilmiş eczane-siz yerlere eczanelerin gidiş yolu kısmen açılmış demektir. Kezalik tâlipler arasında teadül vukuu takdirinde mektepten neşet tarihi, munzam ihtisas, doktora, ve emsali baremler konmakla, gençler ilmi çalışmalara ve fennî araştırmalara sevk edilmiş olacaktır. (Madde - 4)

8. Diğer medenî memleketlerde de mevcut olmasına rağmen eski kanunumuzda yer almayan eczacıların ortak eczane tesis etmeleri keyfiyetine tasarıda yer verilmiş olmakla; başka yerlerde güzel örneklerini gördüğümüz büyük müesseseler halindeki eczanelerin tesisine imkân sağlanmış olmaktadır. Bunlardan başka; bu tasarı ile eski kanunda yer bulmaması yüzünden birçok ihtilâflara yol açan eczaneler arasındaki mesafe (Madde - 24) mahallî ihtiyaçlara göre halledilmiş; hukuk esaslarına aykırı dâşen icrayı sanattan devamlı veya muvakkat menetme hükümleri (Madde - 7, 8, 9) bugünkü görüşlere göre tashih olunmuş; mevcut eczacıların memleket ihtiyacının çok dâşunda bulunduğu hakikatı göz önünde tutularak serbest piyasanın icabında memur eczacılardan da faydalanması düşünülmüş (Madde 18, 19) ve bu yolda hükümler tesis edilmiştir.

Eski kanuna göre ilaçların ademi sâfiyetinden mağşus olmalarından veya kodekse uymalarından hemen yalnız eczaneler mesul tutulmuş iken bu tasarıda cezalar diğer meslek müesseselerine de teşmil edilmiş ve teftiş mekanizmasının daha bilgili ve salâhiyetli ellere tevdiî derpiş olunmuştur.

Ayrıca tasarının hazırlanmasında Fransa, İtalya, Almanya ve emsali ileri memleketlerle komşumuz Yunanistan'ın orta ve şimali Avrupa Devletlerinin eczacılığa mütalâlik kanun, nizam ve teâmülleri tetkik edilmiştir.

Bütün bu hususlar göz önüne alınınca tasarının bugünkü ve yarınki memleket ihtiyaçlarını ve meslekî icapları cevaplandırarak mahiyette olduğu kolayca anlaşılır. Bu sebeple; gerek halk sağlığını daha iyi cevaplandırarak gerekse eczacılık mesleki ile mensuplarının arzularını daha geniş şekilde tatmin edecek olan ilişik tasarımı yürürlükte bulunan 964 sayılı ve buna ek 5320 numaralı kanunların yerine arz ve teklif ederiz.

SİVAS MEBUSU NÂZİM AĞACIKOĞLU VE
2 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Eczacılar ve Eczaneler hakkında Kanun

Birinci Bölüm

Eczacılar

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde eczacılık yapabilmek için aşağıdaki vasıfları haiz olmak şarttır.

A) Türk vatandaşı olmak.

B) Türkiye eczacı okul veya fakültelerinden diplomalı bulunmak.

C) Diplomaları Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tasdik ve tescil edilmiş olmak.

D) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde açılmasına müsaade edilen resmî ve hususi eczanelerle özel veya tüzel kişilere ait müesseselerin eczanelerinde iki sene staj görmüş olmak. Bu vesikasının mevcut eczacı teşekkülünce tasdik edilmiş olması şarttır.

E) Hüsnühal sahibi bulunmak ve yedinci maddede yazılı mahkûmiyetlerden biri ile mahkûm bulunmamak.

F) Türk kodeksine göre bir eczanede bulundurulması icabeden malzeme ve ilâçların iktiza ettireceği malî kudrete malik bulunduğuna dair vesika ibraz etmek.

MADDE 2. — Eczacılık, eczane, ecza deposu, tıbbi ve ispençiyari müstahzarat lâboratuvarı ve imalâthanesi gibi müesseseleri açmak ve işletmek, bu kabil resmî veya hususi müesseselerde mesul müdürlük yapmak, tıbbi ve ispençiyari müstahzarat ihzar ve imal etmektir.

MADDE 3. — Program ve öğretim süresi bakımlarından Türkiye Eczacı Okul veya fakültelerine eşit yabancı okul veya fakültelerden mezun eczacılar diplomalarını tescil ve ilmi hüviyetlerini tesbit ettirmekle iktifa ederler.

Süresi daha az olmakla beraber programı eşit olanlara da yukardaki şekilde muamele yapılır. Ancak süresinin müsavi olmasına rağmen programı veya programdaki dersin müfredatı noksan olan yerlerden mezun olanlar eczacı okulu veya fakültelerince tesbit edilecek imtihana tâbi tutulurlar.

Hem süresi ve hem programı noksan olan yerlerden diplomalı olanlar; eksik kalan müddet ve dersleri Türkiye'de tamamlamayıp im-

tihan verirken Sü kadar ki : Bu eczacılar, birinci maddede zikredilen staj vesikasını da ibraz edeceklerdir. Aksi takdirde bu stajlarını ikmal ederek staj vesikası alırlar.

MADDE 4. — Eczanesi mevcut bir mahalde yeniden bir eczanenin açılması takarrür ettiği takdirde bu husus alâkalılara duyurulmak üzere Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından mevcutsa eczacı odaları birliğine ve mevcut değilse eczacı teşekküllerine haber verilir.

Müracaat müddeti; yapılacak birinci ilândan itibaren bir aydır.

Müracaatlar; Bakanlığa, sağlık müdürlüklerine veya Hükümet tababetlerine yapılabilir. Bu müddetin hitamında aşağıdaki esaslar dâhilinde hareket olunur.

A) Bir ay müddet sonunda Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında toplanacak olan müracaatlardan kanunun birinci maddesine uygun olmayanlar reddedilir.

B) Kanuni vasıfları haiz talepler birden fazla ise:

1. 5213 numaralı Kanunun neşri üzerine eczanesiz yerlerde eczane açıp müddetlerini dolduranlar.

2. İstilâ, göç ve tabii âfetler gibi felâketler yüzünden eczanelerini kaybedenler.

3. Tek eczaneli yerlerde (İstanbul İline bağlı köy ve ilceler hariç) 5213 sayılı Kanundan evvel eczane açıp en az beş sene kalmış olanlar, bucakdakiler ilcelerdekilere, ilcelerdekiler de illerdekilere ve eczaneleri kıdemli olanlar kıdemsiz olanlara takaddüm ederler.

4. İlk defa eczane açacaklar;

5. Buldukları yerdeki eczanelerin adedi ne olursa olsun on seneden beri eczanesini işletenler.

C) Müracaat edenler eczane açmamış olanlardan ibaret olduğu takdirde; mektepten neşet ettikleri tarihi, munzam bir ihtisas veya doktora yapmış olması, akademik kariyerde çalışmış olması, diploma derece üstünlüğü tercih sebepleri olur. Teadül halinde de bir heyet huzurunda kur'aya müracaat edilir.

MADDE 5. — Eczane yapılacak mahallin ebat ve mesafesi ile bu mahallin mıntakası dâhilindeki mevki ve varsa mücavir eczanelerle olan mesafesinin kanuna ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tesbit edilecek talimatnameye uygun olup olmadığı mahallin en büyük Sağlık memuru tarafından tetkik edilir.

MADDE 6. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından, tamamlanan evrak üzerinde yapılacak tetkikat sonunda en geç on beş gün zarfında ruhsatname tanzim edilir. Bu ruhsatnameler için 25 . II . 1952 tarihli Harçlar Kanununa göre harç alınır.

MADDE 7. — Aşağıda yazılı hallerde, eczacının eczacılık yapmasına müsaade edilmez.

A) Üç sene ağır hapis veya beş seneden fazla hapis cezasıyla mahkûm olmak; ancak mahkûmiyetlerin eczacılığa mâni olup olmayacağı Yüksek Sağlık Şurasının tetkikatı sonunda vereceği karara bağlıdır.

B) Müebbeden kamu hizmetlerinden menedilmiş olmak.

C) Bizzat imal, ihzar ve tertip ettiği veya salâhiyetsiz kimselere yaptırdığı reçete veya müstahzarlarla sattığı eczayı tıbbiyede meslek ve sanatını kötüye kullanmak suretiyle işlediği bir suç yüzünden mahkeme kararıyla iki defa meslek ve sanatının tatili cezasıyla mahkûm edilmiş olmak.

D) Başka memleketlerde sanatını icradan menedilmiş olduğu tahakkuk etmek.

MADDE 8. — Eczacılar aşağıda yazılı hallerde sanatlarını icradan menedilerek kendilerine verilmiş olan ruhsatnameler Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca daimî surette geri alınır.

A) Yedinci maddede yazılı hallerin vukuunda;

B) Ruhsatname almak için ibraz eylediği evrak ve vesikaların sahteliği veya hakikata uymadığı veya meslek harici kimselerle muvazaalı bir şekilde iştirakler tesis ettiği resmen tahakkuk etmek;

C) Sıhhi sebeplerle bir eczanenin mesul müdür marifetiyle idaresi müstemirren beş seneyi geçmiş olmak;

D) Ruhsatnamenin muvakkaten istirdadına dair hakkında iki defa mahkeme kararı verilmiş olmak;

E) Mevcutsa eczacı odaları haysiyet divanınca devamlı olarak icrayı sanattan menedilmiş olmak;

F) Verilen müsaadeden itibaren eczanesi olmıyan yerlerde üç ay, eczanesi olan yerlerde altı ay içinde mazeretsiz olarak eczaneyi açmaması veya işletmemesi.

MADDE 9. — Aşağıdaki hallerde ruhsatnameler Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca muvakkaten geri alınır :

A) Eczacıların sanatlarının icrasına mütalâlik kanunlara ve bunlar gereğince hazırlanmış tüzük ve yönetmeliklere göre Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca verilecek emirlere mugayir hareketin tekrerrür etmesi,

B) Eczaneyi işletmeye başladıktan sonra mazeretsiz olarak eczanesi olan yerlerde bir ay, olmıyan yerlerde eczanesini bir hafta kapalı bırakması,

C) Müesseselerinde ambalâjı açılmış, bozuk veya gayrisâf ecza ve kimyevi maddeler bulundurmasından 39 neu madde gereğince haklarında iki defa muamele yapılmış olması,

D) Teftiş esnasında görülen noksanların tamamlanması için yapılmış olan iki yazılı ihtar riayet etmemesi,

E) Bu kanunda yazılı sebeplerle ve mahkeme kararıyla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından müessesenin kapatılmış olması,

F) Mevcut ise eczacı odaları haysiyet divanlarınca muvakkaten sanatını icradan menedilmiş olmak.

MADDE 10. — Bir eczacı almış olduğu müsaadeden sarfınazar eder veya iflâsına veya hut hacrine hükmolunursa veya vefat eyleirse ruhsatname sâkit olur.

MADDE 11. — Vefat eden veya hacredilen bir eczane sahibinin karısı veya kocası veya küçük çocukları varsa eczanenin bunlar hesabına bir mesul müdürün idaresi altında işletilmesine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca ruhsat verilir. Bu suretle verilecek ruhsatnamelerden Harçlar Kanununa göre harç alınır.

MADDE 12. — Bir eczanenin mesul müdür tarafından mahur veya vârisler namına idare edilmesi; hacredilen eczacı hakkındaki hükmün ref'ine veya orta mektebi bitirmiş olan çocuğun mütat süre içinde eczacılık tahsilini ikmale kadar

devam eder. Tam teşekküllü hastane raporları ile tesbit edilen hastalık müddetleri yukarıda zikredilen mektep süresine eklenirler.

Çocuk ilk mektebini bitirmemiş olduğu veya lise tahsilinden sonra mücbir bir sebep olmadan eczacı mektebine girmedigi veya çocuksuz olarak ölen eczacının karısı evlenmediği takdirde eczanenin mesul müdür ile idaresi yalnız beş sene devam eder. Bu müddet ölen eczacının kocası veya evlenen karısı için iki senedir. Verese yukarıdaki müddetlerin bitmesinden evvel eczaneyi bir tâlibine devredebilir. Şukadar ki: Ölenin çocuklarından birisi, karısı veya kocası eczacı ise eczane usulü dairesinde kendilerine devredilerek yeniden ruhsat verilir. Bu vârislerin hepsi eczacı ise ana, çocuğa, çocuk babaya, büyük kardeş küçüğe tercih olunur.

MADDE 13. — Vefat eden eczacının vârisleri arasında karı koca veya çocuk yoksa eczane- nin ruhsatı bir sene hitamında iptal edilir.

MADDE 14. — Bir eczaneyi satınalmak, ye- niden bir eczane açmak hükmündedir. Ancak bu satış eczaneli yerlerde arasız olarak beş ve daha fazla eczahaneli yerlerde on sene çalıştıktan son- ra yapılmadıkça Sağlık ve Sosyal Yardım Bakan- lığını takyit edemeyeceği gibi satınalan lehine de bir hak bahşetmez. Satışlar hükümet tabibinin huzuriyle ve noterlikçe yapılır.

MADDE 15. — Devredilen veya satılan bir eczahanede bulunan ilâçların satış ve devir mua- melesi hakkında mahallin en yüksek sağlık âmi- rine haber verilmesi ve istenilen malûmatın ve- rilmesi mecburidir.

MADDE 16. — Bir eczacı eczahanesini kapat- mak isterse mahallin en yüksek sağlık âmirine tek eczahaneli yerlerde altı ay, daha fazla eczaha- neli yerlerde üç ay evvel haber verecektir. Ruh- satlı bir eczahanenin başka bir yere nakli istenir- se usulü dairesinde müsaade almak lâzımdır. Ec- zahanenin unvanı değiştirilecek olursa mahallin en yüksek sağlık âmirine malûmat vermek lâzım- dır.

MADDE 17. — Umumi ve halka ilâç satmaya mahsus eczahanelerden başka resmî veya devlete bağlı teşekküllere ait eczahaneler o mahalde açıl- ması icap eden eczahane adedinde umumi ecza- hane imiş gibi telâkki edilir. Gerek bu eczahane-

lere ve gerekse diğer nevi hususi eczahanelerle mahallî sağlık ve sosyal yardım müdürlüğü tara- fından usulü dairesinde ve aşağıdaki şartlara göre müsaade edilir. Ve keyfiyet Sağlık ve Sos- yal Yardım Bakanlığına bildirilir.

A) İçindeki hastalara ilâç vermeye mah- sus hastane veya buna benzer müesseselerin ec- zaneleri;

B) Yalnız fakirlere parasız olarak ilâç ve- rip hiçbir suretle para ile reçete imal etmiyen belediye veya hayır cemiyetlerinin eczaneleri;

C) Eczaneleri bulunmayan yerlerdeki res- mî veya serbest tabiplerin ecza dolapları;

D) Kendi şubeleri dâhilinde ilâç veren res- mî veya serbest baytarların ecza dolapları;

E) Eczanesi bulunan kasaba ve merkez- lerden 10 Klm. uzak olup da müstahdemlerine ilâç verilmesine lüzum görülen çiftlik veya sa- nayi müesseseleri sahiplerinin ecza dolapları.

MADDE 18. — Yukarıdaki maddede yazılı hususi eczanelerle, ecza dolapları hakkında ve- rilen müsaade bu mahallerde bir eczanenin açıl- ması halinde kendiliğinden düşer. Ancak hu- susi eczanelerin mesul müdürü nezaret ve me- suliyeti altında bulunmaları şarttır. Bu tak- dirde mesul müdürlere ait ruhsatname Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca verilir.

Yukarıdaki maddenin (E) paragrafında ya- zılı çiftlik ve müesseselerde ecza dolabının açıl- ması, ancak bu mahallerde ecza dolabının me- suliyetini deruhde edecek bir tabip veya ecza- cının bulunmasına bağlıdır.

Resmî ve Devlete bağlı teşekküllere ait ecza- neler bu mahallerde eczane bulunmadığı takdir- de bedeli mukabilinde ilâç satmaya veya tertip etmeye mezundur.

MADDE 19. — Memur veya asker olan kim- se eczane açamaz ve bir eczanenin mesul mü- dürlüğünü yapamaz.

Ancak tek eczaneli yerlerdeki eczanelere üç ayı tecavüz etmiyen nezaretleri bu kayırttan müstesnadır. İhtiyat askerlik vazifesinin ifası yeniden açılacak eczaneler için müracaat edil- meye mâni olamaz. Bir eczane sahibi olup da askerlik hizmetini yapmak üzere silâh altına dâ- vet edilen eczacılar askerlikleri müddetince ec- zanelerini bir mesul müdür mârifetiyle idare edebilirler.

MADDE 20. — Bir eczacının birden fazla eczane açması veya mesul müdürlüğünü üzerine alması yasaktır.

MADDE 21. — Bir eczacının eczane haricinde sanatini yapması, ilaç tertiplenmesi bilfiil herhangi bir ticaretle iştirak etmesi, mütaahhitlik yapması yasaktır.

İkinci Bölüm

Eczaneler

MADDE 22. — Bir mahalde bulunan eczanelerin adedi o mahallin nüfusuna göre tesbit olunur. Ancak, açılacak birinci ve ikinci eczaneler bu kayıttan tamamen müstesnadır.

MADDE 23. — Bir mahalde üçüncü bir eczanenin açılabilmesi için o mahallin belediye hudutları dâhilindeki nüfus miktarının on beş bini aşmış olması lâzımdır. Bundan sonraki her bir eczane için İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Eskişehir ve Samsun illerinde altı bin, diğer bütün mahallerde sekiz bin nüfus adedi esas tutulur. Şu kadar ki : Bir şehir veya kasabanın belediye hudutları içinde olmakla beraber kolay ve seri muvasala imkânlarından mahrum müfrez bir mahal bulunduğu takdirde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının tensibi şartıyla nüfus adedine bakılmaksızın o mahalde bir eczane açılabilir. Nüfus küsuratı bir eczane için tesbit edilen miktarın üçte ikisine bağlı olmadıkça yeni bir eczanenin tesisine vesile olamaz. Nüfus adedlerinin tesbitinde İstatistik Genel Müdürlüğünün yayınları esas tutulur.

MADDE 24. — İki eczane arasındaki mesafe 100 - 200 metre olacaktır. Bu husus mahallin en büyük sağlık âmirince tesbit edilir. Şu kadar ki işbu kanunun neşri tarihinde mevcut eczaneler ihlâl edinceye kadar bu kayıttan müstesnadır.

MADDE 25. — Bir eczane birden fazla eczacı tarafından açılıp işletilebilir ve bu eczane için ortaklar adına müşterek bir ruhsatname verilir, bu ruhsatname mesul müdürlüğü deruhde edenin isminin yazılması şarttır. Ortaklardan birinin veya birkaçının vefatı ve çekilmesi ruhsatın iptaline sebep teşkil edemez. Veresinin hakları hususi bir mukaveleye göre tes-

bit edilmemişse bu kanundaki hükümlere tâbi olur.

MADDE 26. — Eczane binelerinin kaç kısımdan mürekkep olacağı ve lâboratuvarların vasıf ve şartları ve içerlerinde bulunması lâzım gelen alet ve saire ve eczanenin dahili hizmetleri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından tanzim olunup Bakanlar Kurulunca tasdik edilecek bir yönetmelikle tesbit olunur.

MADDE 27. — Eczacı olmıyanlar galenik ve tıbbi müstahzarat imalâthanesi açamazlar, kodekste yazılı ispençiyarı müstahzarları ve tıbbi terkîpleri yapamazlar. Galenik ve tıbbi müstahzarat yapan bu lâboratuvarların reçete imal etmeleri yasaktır. Bu gibi müesseseler Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının müsaadesiyle açılır ve ruhsatnameleri Harçlar Kanununa tâbi tutulur.

Üçüncü Bölüm

Ecza ve kimyevi maddeler

MADDE 28. — Müesseselerde bulundurulan Türk Kodeksine dâhil ecza ve kimyevi maddeler Türk Kodeksinde yazılı vasıf ve şartlara haiz olacaktır.

MADDE 29. — Ambalajları açılmış tıbbi ecza ve kimyevi maddelerin sâf olmamalarından ve iyi muhafaza edilmemelerinden eczane, ecza deposu ve lâboratuvar sahipleri, bulunmadıkları takdirde mesul müdürleri sorumludur.

MADDE 30. — Zehirli ve müessir eczanın muhafazası ve müstehlike satışı bu husustaki kanun ve mevzuata göre yapılır.

MADDE 31. — Reçete mükabili olarak verülmesi meşrut olan ilaçların reçetesiz verilmesi veya zehirli ve müessir maddelerin eczanelerde toptan satılması yasaktır.

MADDE 32. — Eczaneye imal edilmek üzere bırakılan reçetelerin tadil veya tağyir edilmeden yapılması meşrut olup ilaçların ve reçetelerin (fiyatları üzerine yazılmak suretiyle) alıcıya verilmesi yönetmeliğe göre yapılır. Eczanelerde müstahdem yetkili şahısların hazırladıkları reçetelerin ilaçlarında görülecek hata ve saireden ötürü doğrudan doğruya eczanenin mesul müdürü mesuldür. Eczacılar muhteviya-

tında yanlışlık olduğundan şüphe ettikleri reçetelerle, kodekste yazılı miktarlardan fazla eczayı ihtiva edip altı iki çizgi ile çizilerek ayrıca imza edilmiş olmyan reçeteleri müdavi tabip ile temas etmeden imal edemezler. Ancak müdavi tabip ile temas imkânı bulunmyan hallerde reçeteyi kodekste yazılı âzami miktarlara göre yapmakla beraber keyfiyeti mahallin en yüksek sağlık âmirine bildirir.

MADDE 33. — Eczanelerde her günkü reçetelerin kaydına mahsus olup Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından tertip ve eczacı odası veya derneğince bastırılarak mahalli sağlık âmirliğince yaprak adedleri tasdik edilmiş ve mühürlenmiş bir defter tutulur. Bu defterlerin beş sene müddetle muhafazası mecburidir.

MADDE 34. — Matbu damgası olmyan ve tabibin ikametgâhı ve diploma numarasını açıkça göstermyen ve okunması güç, şifreli veyahut Türk kodeksinde kabul edilen dillerden başka bir dille yazılmış olan reçetelerin yapılması yasaktır.

MADDE 35. — Eczanelerde ecza ve kimyevi maddelerle sıhhi malzeme ve tuvalet eşyasından maada, eşyanın müşteriye satılmak maksadiyle bulundurulması yasaktır.

MADDE 36. — Müstacel tedavide müstamel olup Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tâyin edilecek mühim maddelerin eczanelerde behemahal bulundurulması mecburidir.

Dördüncü Bölüm

Teftiş

MADDE 37. — Eczanelerle, ecza ticarethaneleri ve ecza imalâthaneleri ve lâboratuvarları Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının murakabesi altında olup her zaman teftişe tâbidirler.

Bunların senede iki defa teftişi mecburi olduğu gibi lüzum görüldüğü sair zamanlarda dahi teftiş olunur. Bu husustaki Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bir yönetmelik yapılır.

MADDE 38. — Teftiş sağlık müfettişleri ve bulunmadığı takdirde sağlık müdürleri tarafından yapılır.

MADDE 39. — Teftişe memur olarak müesse-

seye gelen ve hüviyetini ispat eden yetki sahibi memura eczacı müessesenin her tarafını ve defterlerini alât ve edevatı ile ilâçlarını göstermeye ve istenilen bütün malûmatı vermeye mecburdur.

MADDE 40. — Müfettiş veya yetki sahibi memur tarafından teftiş esnasında görülen bozuk, mağşuş veya gayrisâf ecza ve kimyevi maddeler imha ve bir zabıt varakası yapılarak teftiş varakasına raptolunur. Ancak bu nevi eczanın imhasına eczacı tarafından itiraz edilirse bu gibi maddelerden alınacak üç nümune eczacı ve teftişi yapan memur tarafından beraberce mühürlenerek bir nümune eczane ve lâboratuvarında bırakılır. Diğer ikisi Refik Saydam Hıfzıssıhha müessesesine gönderilir. Eczacının bu muameleden kaçınması halinde keyfiyet bir zabıtla tesbit olunur. Aynı maddenin geri kalan kısmı mühürlenerek imhası tehir ve kullanılması tahlil neticesine kadar men edilir. Ve teftiş varakasına kaydolunup keyfiyet Bakanlığa bildirilir. Refik Saydam Merkez Hıfzıssıhha müessesesinden alınacak cevaba göre karar vermek Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca aittir. Teftişi yapan memur bazı maddelerin bozuk ve mağşuş ve gayrisâf olduğundan şüphe ederse aynı suretle muamele yapar.

MADDE 41. — Teftiştten dolayı vâkı olacak şikâyetlerin mercii Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığıdır.

Beşinci Bölüm

Cezalar

MADDE 42. — Eczanelerle, ecza ticarethaneleri, ecza imalâthaneleri ve lâboratuvarında bulunan Türk Kodeksine dâhil ve ambalajları açılmış, bozuk ve mağşuş veya gayrisâf ilâçlar mahallî sağlık âmirleri tarafından mühürlenerek istimalden men edilip Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca gönderilir. Bu gibi hareketleri tekrerrür eden eczanelere yazılı ihtar gönderilir.

MADDE 43. — Müessesesinde iki defa bozuk mağşuş ve gayrisâf ecza ve kimyevi madde bulundurmasından dolayı ilâçlarına el konulan ve teftiş sırasında görülen noksanların tamamlanması için yapılmış iki yazılı ihtar riayet etmyen eczacıların müesseseleri mahkeme kararı ile kapatılır.

MADDE 44. — Bu kanunda yazılı usullere uygun olarak ruhsatname alınmadan eczane, lâboratuvar veya ecza deposu açan veya bu müesseselerinden hariç yerlerde ilâç yapan satan veya sattıran diplomalı eczacılar 15 günden üç aya kadar hapis ve 100 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ayrıca Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının müracaatı ve mahkeme kararıyla müesseseleri kapatılır.

MADDE 45. — Zehirli kimyevi maddelerle tıbbi ecza ve müstahzarların müsaadesiz satılması yasaktır. Bunları müsaadesiz satan veya satmak üzere dükkânında bulunduranlar hakkında Türk Ceza Kanununun 409 neu maddesi tatbik olunur ve bu gibi maddeler derhal müsadere edilerek o mahallin resmî hastanesine teslim edilir.

MADDE 46. — Eczacı olmıyan bir kimse eczane, lâboratuvar veya ecza deposu açtığı veya muvazaalı bir yolla açtığı takdirde bu müessese, mahallin en yüksek Sağlık âmiri tarafından kapatılmakla beraber Türk Ceza Kanununun 409 neu maddesi tatbik olunur.

MADDE 47. — Bu kanunda yazılı olan yasaqlara ve mecburiyetlere muhalif hareket edenler hakkında kanunda ayrıca bir ceza gösterilmediği ve fiillerin Türk Ceza Kanununa göre daha ağır cezayı istilzam eylemediği takdirde 7 günden 2 aya kadar hapis ve elli liradan 200 liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılır.

MADDE 48. — Bu kanunda yazılı para cezası, hafif hapis ve âzami haddi bir seneye kadar olan hapis ve ilâçların müsadere kararı sulh yargıçlığınca verilir. Bu dâvalar mahkemelere tevdi tarihinden itibaren 15 gün zarfında intaç olunur.

Altıncı Bölüm

Müteferrik hükümler

MADDE 49. — Lozan Sulh Muahedesine göre Türkiye'de eczacılık etmek müsaadesini almış olan eczane sahibi eczacılar bu kanun hükümlerine riayet etmek şartıyla sanatlarını icraya devam ederler.

MADDE 50. — Hastalık ve sair mazeretlerle eczanesinden ayrılan bir eczacının bu ayrılış müddeti 24 saati tecavüz ettiği takdirde

mahallin en büyük sağlık âmirine bir yazı ile haber verir. Bu halde ikinci eczane bulunmayan yerlerde eczaneye mahallin hükümet veya belediye tabibi ve varsa resmî eczanenin eczacısı nezaret eder. İkinci bir eczane bulunan yerlerde bir ayı geçmiyen ayrılışlar için o mahalde mevcutsa resmî eczanenin eczacısı vekâlet edebilir. Daha uzun mezuniyetlerde ayrıca bir mesul müdür tâyini kabil olmadığı takdirde eczane bu müddet için kapatılır. Ayrılma müddeti 15 günü aştığı takdirde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bildirilmesi ve müsaade alınması lâzımdır.

MADDE 51. — Tabiplerin tertip ettikleri reçeteleri hazırlamak ve muhteviyatlarını müracaat sahiplerine temin etmek üzere birden fazla eczanenin bulunduğu yerlerdeki eczanelerin gece ve pazar nöbetleri: Mahallin en yüksek sağlık âmirinin tensibiyle halkın ihtiyacını temin edecek surette tanzim olunur.

Gerek nöbet ve gerekse tatil zamanları için verilecek emirlere eczacıların tâbi olması mecburidir.

MADDE 52. — Tabiplerin; eczanelerde hasta kabul etmeleri yasaktır. Bir kaza veya âni bir tehlikeye uğrıyarak eczaneye gelen veya getirilen kimselerin ilk tedavisinin yapılması bu maddede hükmüne aykırı değildir.

MADDE 53. — Bir eczacı eczanesi civarındaki mahallerde oturan ve tababet yapan tabiplerin isim ve adresleri ile ihtisaslarını ve muayenehaneleriyle evlerinde buldukları saatleri gösterir bir liste tertip eder ve eczane içinde halkın görebileceği bir mahalle asar.

MADDE 54. — Eczanelerde çalışacak muavin, eczane kalfası ve çıraqlarıyla stajyer eczacı talebeler için özel bir yönetmelik yapılacaktır.

MADDE 55. — Eczanelerde ihzar edilen reçetelerin fiyatlarını tesbit için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bir tarife ve yönetmelik yapılacaktır. Bu tarife ve yönetmeliğe riayet etmiyen ve her ne şekilde olursa olsun tesbit edilen fiyatların dışına çıkan eczanelere verilecek iki yazılı ihtardan sonra 43 neu maddedeki ceza tatbik olunur.

İlâg fiyatları hakkındaki şikâyetlerin tetkiki Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca aittir. Tet-

kik neticesi, bir eczacı delegesinin de iştirak ettirileceği Yüksek Sağlık Şûrasına verilip uygun fiyat almadığı anlaşılan eczacılara bu kanunun 47 nci maddesindeki cezalar tatbik olunur.

MADDE 56. — Bu kanunun neşrinden itibaren eczacılar ve eczaneler hakkındaki 964 sayılı Kanunla buna zeyil 5312 sayılı Kanunun hükümleri mülğadır.

MADDE 57. — Yukardaki maddede yazılı kanunların sağladıkları müstesna haklar bakidir.

MADDE 58. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 59. — Bu kanun hükümlerini yürütmeye Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı memurdur.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu

Esas No. 2/136, 2/297, 2/348, 2/378

Karar No. 20

30 . VI . 1952

Yüksek Başkanlığa

Ankara Milletvekili Fuad Seyhun ve üç arkadaşının, Zonguldak Milletvekili Rifat Sivişoğlu'nun, Erzincan Milletvekili Ziya Soylu ve altı arkadaşının ve Sivas Milletvekili Nâzım Ağacıoğlu ve iki arkadaşının kanun tekliflerinin aynı mevzuata temas etmeleri hasebiyle tevhidten müzakeresine karar verilerek Hükümet mümessilleri, eczacılar cemiyeti ve yardımlaşma derneği mümessilleri ve İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Eczacılık Okulu profesörlerinden Sarım Çelebioğlu ve yüksek huzurlarıyla bir prensip kararına varılabilmesi için bu memleketin eczacı adedi ve eczacı ihtiyaçları üzerinde hassasiyetle durulmuştur. Verilen malûmata göre memleketimizin bugün yalnız 1256 eczacısı mevcuttur. Bu adede memur ve mütekeait asker ve sivil bütün eczacılar dâhildir. Komisyonumuz asgari birkaç bin eczacıya olan ihtiyaç karşısında bu eczacı adedinin düşüklüğü üzerinde hassasiyetle durarak en kısa bir zaman zarfında fakültenin eczacı okulu teşkilâtının genişlemesi ve senede en az 100 eczacının ölenleri karşıladıktan sonra memleket hizmetine kavuşmanın temini cihetine gidilmesinde ittifaka varılmıştır. Diğer taraftan bu kadar az sayıda eczacı bulunmasına rağmen memleketin 250 kazasında ve üç ilinde halen eczacı bulunmadığı gibi Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının da birçok hastaneleri halen eczacısız bulunduğu ilgili Bakanlık temsilcileri tarafından üzüntü ile beyan edilmiştir. 7000 ne ya-

kın hekime kavuşan memleketin eczacı ihtiyacının büyüklüğü eczacıyı asgari ücretler ve kazançlarla iktifadan tamamen uzaklaştırmış olduğu görülmüş ve hattâ 400 - 500 lira ücret mukabilinde ve hattâ bir müdürü mesulün bulunamadığı bizzat Eczacı Cemiyeti mümessilleri tarafından bildirilmiştir. Diğer taraftan tahdidin tamamen kaldırılması tarafını iltizam edenlerin kendi durumlarını salâha mâtuf bir histen ilham aldıkları ve daha ziyade büyük şehirlerde toplanmayı hedef tuttukları kanaatine varılmışsa da bu vaziyette vatanın zaruri ihtiyaçlarının giderilmesini ön plânda ele alan komisyon, tahdidin tamamen kaldırılması halinde kazalarımızın mevcut eczanelerinin hattâ kapanması endişesi ile karşı karşıya kalmıştır.

Bu bakımdan tahdidin tahfif edilmesini ilgasına tercih zaruretinde kalan komisyon kanunun tedvininde bu esas daima göz önünde bulundurmıştır. Buna rağmen her kazada kayıtsız ve şartsız iki eczaneyi tahdit dışı kabul etmiştir. Üçüncü eczanenin açılabilmesi için 24 ncü maddenin hükümlerinde ekseriyetle ittifak edilmiştir.

Kanun 964 sayılı ve ona bağlı kanunların mevcut aksaklıklarını tamamen gidermiş ve bugünkü telâkkilere ve ihtiyaçlara uygun hükümleri ihtiva etmesi bakımından da büyük bir yenilik arz etmektedir.

Bu kanunun tedvininde diğer medeni memleketlerin kanunlarından da ilham alındığı gibi mesafe tahdidine gidilmiyerek mahallin hıfzı sıhha komisyonlarına yetki verildiği gibi Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının şehir ve kasabalara irtibatları bakımından uzak olan yerlerde nüfus tahdidine tâbi olmadan eczane açılması yetkisini tanıması suretiyle tahdidi en geniş mânada ele almıştır.

Bu kanun mevkii meriyete girdiği tarihten sonra meselâ İstanbul'da yeniden 40 a yakın eczane açılacaktır. Ve tahdit ve hattâ istisna edilen ikinci eczanelerle beraber bütün yurttâ bine yakın eczane açılması gerekmektedir. Halbuki bu ihtiyacı karşılayacak elde eczacı mevcut değildir.

Yukarıki mucip sebeplere müsteniden işbu kanun tekliflerinin tümünü tevhidden ve tadilen ekseriyetle komisyonumuz kabul etmiş bulunduğunu arz ile havalesi gereğince Adalet Komisyonuna verilmek üzere yüksek Başkanlığa sunulur.

S. ve S. Yardım Ko.

Başkanı
Ankara
T. Vasfi Öz

Kâtip
Bilecik
T. Oran

Sözcü
Kocaeli
Hüsnü Türkan
İmzada bulunamadı

Antalya
Fatin Dalaman
İmzada bulunamadı

Antalya
Burhanettin Onat

Çankırı
Muhafifim
K. Çiğdem
Gazianeb
Dr. S. İnal

İstanbul
Tahdide muhafifim
A. V. Bayar
Kayseri
Ali Rıza Kılıçkale
İmzada bulunamadı

Konya
Bâzı maddelerine
muarızım
Dr. S. S. Burçak
Mardin
Muhafifim
Dr. Aziz Uras
Ordu

Tahdide muhafifim
Dr. Zeki M. Sezer
Sinob
Ali Şükrü Şavlı
İmzada bulunamadı

Aydın
Müfrez yerlerdeki
imtiyaza muhafifim
C. Ülkü
Çankırı
Dr. C. Otman

İçel
Birçok maddelere muhafifim

Dr. A. Köksal
Kars

Tahdide muhafifim
Dr. Esat Oktay
Kocaeli

Tahdit ve diğer maddelerden bir kısmına muhafifim
Dr. E. V. Akan

Kütahya
Bâzı maddelerine muhafifim
İ. Ş. Özgen
Niğde

Tümüne muhafifim

Dr. H. Ülkü

Seyhan
Cezmi Türk
İmzada bulunamadı
Sivas
N. Ağaçkoğlu

Trabzon Mebusu Faik Ahmed Barutçu ve iki arkadaşının, Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki Kanununun 13:24 ncu maddeleriyle 49 ncu maddesinin 2 nci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi (2/413)

13 . 6 . 1952

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Parlâmentolu Hükümet rejimimizin gerçek demokrasi esaslarına göre aralıksız tekemmül ettirilmesi memleketimizin en esaslı bir dâvasıdır. Türk demokrasisini bir an evvel hakiki benliğine kavuşturacak olan bu tekâmül, siyasi ve içtimai bünyemize bir suretle girip yerleşen ne kadar antidemokratik mevzuat varsa ayıklanması ve demokratik müesseselere ait eksiklerimizin de süratle tamamlanması gibi esaslı ıslahat ile tahakkuk sahasına intikal ettirilebilir.

Demokratik rejim ıslahatı bilhassa 1946 dan bu yana süratli adımlarla ilerlemiştir. Ve son Seçim Kanunu, ıslahat yolunda 1950 den evvelki devrenin son eseri olmuştur. Bu eser, aynı zamanda, rejimin tekâmülü ile ilgili kanuni mevzuatın hazırlanmasında partilerin müşterek anlayışındaki çalışmalarının iyi mahsul veren bir örneğidir.

1950 den sonraki yeni devrenin acele bir ihtiyaç olarak beklenen ıslahat eserlerinin de aynı yoldaki çalışmalarla tahakkukuna yardım etmek ekli kanun tasarılarının hazırlanmasında âmil olan tek düşüncemizdir.

Hükümet, mevcut kanunlarımızı tarıyarak içinde antidemokratik hükümler yaşayanların tesbiti işini 4 Nisan 1951 tarihli bir Bakanlar Kurulu kararıyla teşkil edilen bir ilim komisyonuna havale etmiştir. Bu komisyon 4 Haziran 1951 tarihinde işe başlamış ve 2 Şubat 1952 de işini bitirerek raporunu Hükümete vermiştir.

İlim Komisyonu tarafından kanunlarımızda antidemokratik hükümleri ayırt etmek için tesbit etmek için tesbit edilen formül şudur :

«Siyasi hakları, âmme haklarını ve insan haklarını lüzumsuz yere tahdit eden veya kaldıran hükümleri ihtiva eyliyen kanunlar» antidemokratiktir.

Bu lüzum :

A) Hukuku müsterekece kabul edilen sınırlar;

B) Türk cemiyetinin bekasını ve onun muasır medeniyet seviyesine ulaştırılmasını sağlıyan hükümlerle taayyün eder.

Devlet Başkanının 1 Kasım 1951 tarihli açılış nutkunda da yer alan bu formüle göre antidemokratik oldukları anlaşıl原因 olarak İlim Komisyonu tarafından;

I - Kaldırılması gerekli gösterilen kanun hükümleri;

II - Değişiklik yapılması icabeden kanun hükümleri;

III - Mevzuatımızda yer almamış bulunmaları hasebiyle antidemokratik bir boşluk teşkil ettiğinden dolayı bâzı kanunlara eklenmesi lüzumlu hükümler;

İçin hazırladığımız üç takımdan ibaret kanun tasarılarını 9 ncü Büyük Millet Meclisinin yüksek tetkik ve tasviplerine sunmaktayız.

İlim Komisyonunca antidemokratik oldukları için kaldırılması ve boş kalan yerlerinin doldurulması lüzumu belirtilen birinci takım kanun hükümlerinden Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki Kanununun 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 ncü maddeleriyle 49 ncü maddesinin ikinci fıkrası bu tasarıımızın konusunu teşkil etmektedir.

Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki Kanun Türkiye'de açılabilir eczane sayısını şehir, kasaba veya köylerin nüfuslarına göre tahdit etmekte ve ezcacıların yerlerine kanuni ehliyeti haiz bir vekil bırakmak şartıyla dahi 15 günden fazla müddetle eczanelerinden ayrılabilmelerinin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından izin almalarını şart koştaktadır.

Çalışma hürriyetini baltalıyan bu antidemokratik hükümlerden kurtulmak için sözü geçen kanunun 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 ncü maddeleriyle 49 ncü maddesindeki ikinci fıkranın kaldırılması gerekmektedir.

Gereğinin yapılmasına müsaadelerini arz ve rica ederiz.

Tarbzon Milletvekili
Faik Ahmed Barutçu

Erzincan Milletvekili
Ziya Soylu

Malatya Milletvekili
Dr. Hikmet Fırat

TRABZON MEBUSU FAİK AHMED BARUTÇU VE 2 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki Kanununun 18, 24 ncü maddeleriyle 49 ncü maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına dair Kanun teklifi

MADDE 1. — 24 Ocak 1927 tarihli ve 964 sayılı Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki Kanununun 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 ncü maddeleriyle 49 ncü maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet Bakanları yürütür.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sağlık ve Sosyal Yardım

Komisyonu

Esas No : 2/413

Karar No : 3

19 . XI . 1952

Yüksek Başkanlığa

16 . VI . 1952 tarihinde komisyonumuza hava-
le buyurulan Trabzon Milletvekili Faik Ahmed
Barutçu ve iki arkadaşının Eczacılar ve Eczane-
ler hakkındaki 964 sayılı Kanunun 18, 19, 20, 21,
22, 23 ve 24 ncu maddeleriyle 49 ncu maddesinin
ikinci fıkrasının kaldırılmasına dair olan kanun
teklifleri komisyonumuzun 14 . XI . 1952 tarihli
oturumunda Hükümet mümessilleri huzuriyle
müzakere edildi.

Eczacılar ve Eczaneler Kanunu komisyonu-
muzda uzun bir tetkika tâbi tutularak mazbatası
Yüksek Başkanlığa 20 . VI . 1952 tarihinde tak-
dim kılınmıştı.

Teklif sahibi arkadaşlarımızın kaldırılmasını
istedikleri 964 sayılı Kanunun 18, 19, 20, 21, 22,
23 ve 24 ncu maddeleri yeni Eczacılar ve Eczane-
ler Kanununun 23, 24 ve 25 nci maddelerinde
ve 49 ncu maddenin ikinci fıkrası da 50 nci mad-
desinde yeni hüviyetlerini iktisap etmişlerdir. Bu-
na binaen kanun teklifinin komisyonumuzca ka-
bul edilen Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki Ka-
nunun yeni şekliyle beraber tevhidten müzakeresi
için Adalet Komisyonuna havalesine teklif sahi-
binin de iştirakiyle ve ekseriyetle karar verildiği
saygı ile arz olunur.

Sağlık ve Sosyal Yardım

Komisyonu Başkanı

Ankara

Talât Vasfi Öz

Kâtip

Çorum

Sedat Baran

Sözcü

Çorum

Ali Rıza Sağlar

Antalya

Burhanettin Onal

Balıkesir
Muharrem Tunçay
İmzada bulunamadı

Çankırı
Kenan Çiğman
İmzada bulunamadı

Eskişehir
Ekrem Baysal
İmzada bulunamadı

İstanbul
Sani Yaver

Kayseri
A. Rıza Kılıçkale

Kocaeli
Hüsnü Türkan

Konya
S. Salim Burçak

Manisa
Faruk İlker

Ordu
Z. Mesut Sezer

Sivas
Nâzım Ağacıkoğlu

Bilecik
Talât Oran

Çankırı
Celâl Otman
İmzada bulunamadı
İstanbul
Andre Vahram Bayar

İzmir
Necdet İncekaru

Kocaeli
Ziya Atıç
Kocaeli
Ethem Vassaf
İmzada bulunamadı

Malatya
Hikmet Fırat
Geçen komisyonunda yok
idim bu sebeple bu kara-
rı takabbüle imkân bu-
lamadım.

Hikmet Fırat

Niğde
Hüseyin Ülkü

Sinob
Muhit Tümerkan
İmzada bulunamadı

Sivas
Bahattin Taner

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 2/136, 297, 348,

378, 413

Karar No. 33

24 . II . 1953

Yüksek Reisliğe

Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki 964 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair, Ankara Mebusu Fuad Seyhun, Zonguldak Mebusu Rifat Sivişoğlu, Erzinsan Mebusu Ziya Soylu ve altı arkadaşı, Sivas Mebusu Nâzım Ağacıkoğlu ve iki arkadaşı ve Trabzon Mebusu Faik Ahmed Barutçu ve iki arkadaşının kanun teklifleri Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun rapor ve değiştirilmesiyle birlikte komisyonumuza havale olunmakla komisyonumuzda Hükümet temsilcileri huzuriyle incelendi.

Yapılan uzun müzakereler sonunda bâzı prensiplerde esaslı değişiklik yapıldığı gibi bâzı maddeler daha vuzuhlu bir hale konmuş ve bâzı maddelerin yerleri değiştirilerek metnin tertibinde bâzı düzeltmeler yapılmıştır.

Yapılan değişikliklerle bu değişikliklerin mucip sebepleri madde madde aşağıda arz olunmuştur.

Birinci madde : Bu madde Sağlık Komisyonunca kabul olunan metnin aynıdır.

İkinci madde : Bu maddenin B bendine yabancı memleket eczacı mekteb veya fakültelerinden mezun olanlar hakkındaki üçüncü maddeye mütenazır bir hüküm sevk edilmiş ve eczacıların memleket dâhilindeki eczanelerden birinde bir sene müddetle staj yapmaları mecburiyeti ayrı bir bent halinde ilâve olunmuştur.

Meslekin hususiyeti nazara alınırsa staj mecburiyetinin maddede tasrihindeki amelî fayda kabul olunur.

Üçüncü madde : Bu maddede hüküm değişikliği yapılmamış ve munhasıran tekrarları önlemek için madde üç ayrı bent halinde tedvin edilmiştir.

Dördüncü madde : Bu madde Sağlık Komisyonunca kabul olunan metnin yedinci maddesine tekabül etmektedir. Eczacığa mâni hallerin eczacılarda aranan vasıfı tayin eden iki ve üçüncü maddeleri takip etmesi kanun tertibine daha uygun bulunmuş ve Sağlık Komisyonu metnin yedinci maddesi A. B. C. bentlerinde deği-

şiklik yapılmak ve diğer üç bendi aynen olmak üzere bu maddeye alınmıştır.

Eczacılığın memleket sağlığını doğrudan doğruya alâkadar eden bir sanat nevi olduğundan ve bu itibarla da ancak halkın güvenebileceği şahısların eczacılık yapabilmesi lüzumunda ittifak eden komisyonumuz, meslek dışı yüz kızartıcı bir suçla mahkûm edilen veya alelîtlük üç sene ve daha ziyade ağır hapis veya beş sene ve daha fazla hapis cezasıyla mahkûm edilmiş bulunan şahısların bu sanatı yapmalarını doğru bulmadığı gibi meslekî suçlar içinde daha sıkı hükümler sevk etmiştir.

Her ne kadar tahdidin kaldırılmasına dair biraz sonra arzedilecek komisyonumuzun kararıyla bu hükümlerin tezat halinde bulunduğu komisyon âzalarından bâzı zevat tarafından ileri sürülmüş ise de bu mütalâa komisyon ekseriyeti tarafından kabul olunmamıştır.

Filhakika eczacılarda aranan mânevi vasıfların halkın emniyet ve huzurla eczanelere baş vurabilmelerini temin edecek derece ve ciddiyette olmasını istemek bu vasıfları haiz olanların serbestçe çalışmalarını tahdide münker olmamak iktiza eder.

Bu iki hükmün birbirile asla alâkası yoktur.

Bu itibarla bu maddede komisyonumuzca kabul edilen hükümlerin mütaakıp maddelerle mütenakis olmadığı aşikârdır.

Beşinci madde : Bu madde Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun metninde dördüncü maddeye tekabül etmektedir.

Bu maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklik tahdidin kaldırılmasının zaruri neticesi olarak fıkranın başından (Eczane bulunmayan bir yerde ilk defa) kaydının çıkarılmasından ibarettir.

Bundan başka maddenin ikinci fıkrasına bâzı ilâveler yapılmıştır. Ezcümle : (B) bendine (Staj vesikası sureti) kelimeleri ilâve olunmuş, ve yeni bir bent olarak da eczane açmak isteyenlerin

(sanat yapmalarına mâni iyileşmez bir hastalık veya rüyetten mahrumiyeti bulunmadığına dair rapor) dahî ibraz edecekleri tasrih edilmiştir. Komisyonumuzca kabul olunan metnin (E) bendini teşkil eden bu hükmün Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunca unutulduğu anlaşılmaktadır.

Filhakika sanatın ierasına mâni iyileşmez hastalık ve rüyetten mahrumiyeti eczacılığa mâni bir hal olarak kabul ettikten sonra bu iki halin bulunmadığının başlangıçta tesbiti cihetine gidilmemesi için makul bir sebep ileri sürülemez.

Tahdidin kaldırılması : Komisyonumuzca kabul olunan metnin altıncı maddesine geçmeden evvel Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun metninin beşinci maddesini teşkil eden tahditte alâkalı hükmün kanundan çıkarılması sebepleri üzerinde durmak faydeli olacaktır.

Komisyonunda devam eden uzun münakaşalar sırasında tahdidin leh ve aleyhinde birçok mütalâalar dermeyan olunmuştur.

Tahdidin lehinde konuşanların mütalâalarını şu şekilde hülâsa etmek mümkündür :

A) Eczacılık bir âmme hizmetidir. Bu itibarla tahdidi hükümler konabilir;

B) Tahdit sayesinde büyük merkezlerde vuku melhuz toplanmalar önlenmektedir;

C) Tahdit kalkarsa rekabet olur ilâçların terkiplerinde oynanması gibi zararlı neticeler ortaya çıkabilir.

Komisyonun ekseriyeti bu sebepleri vârit görmiyerek aşağıdaki mucip sebeplere istinaden madenin kanundan çıkarılmasına ve tahdidin kaldırılmasına karar vermiştir. Şöyle ki:

A) Tahdit hükümlerini Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun 69 ncu maddesiyle telif etmeye imkân yoktur. Nitekim antidemokratik hükümleri tesbit eden ilmi heyet dahi bu neticeye varmış ve eczanelerin tahdidi keyfiyetini antidemokratik bir hüküm olarak tesbit ve kabul etmiştir.

B) Eczacılık memleket sağlığını yakından alâkadar eden bir meslek olduğu için bu mesleki tanzim edici hükümler sevk etmekte faide mevcuttur. Bunda kimsenin tereddüdü olamaz. Nitekim teklif olunan işbu kanunda da tanzim edici hükümler sevk olunmaktadır. Fakat tanzim yollarının Teşkilâtı Esasiye Kanu-

numuzun tanıdığı hakların ulu orta bertaraf edilmesine kadar uzanmasını terviç etmeye de hukuk kaideleri mâni bulunmaktadır.

C) Diğer taraftan tahdit hükümleri memleketimizde faydeli olmaktan ziyade zararlı neticeler tevliht etmiş, birçok suiistimallere yol açmıştır. Filhakika :

Tahdit ezanesi olanlar lehine ve olmıyanlar aleyhine bir (gedik) mahiyeti arzeden imtiyazlar husule getirmiştir.

Eczane açmak hakkı, binlerce, hattâ yüz binlerce liraya devredilen bir inhisar ve imtiyaz olarak haksız kazançlar mevzuu olagelmıştır. Bu suretle eczane açmak hakkını devir alanların verdikleri muazzam meblâğları hasta ve çoğu fakir olan vatandaşların sırtından kısa zamanlarda ödeştirdikleri düşünülecek olursa tahdidin memlekete faydeli mi, yoksa zararlı mı olduğu daha iyi anlaşılmış ve tahdit lehine sarfedilen mütalâaların mahiyeti daha açık görülmüş olur.

D) Tahdit rekabeti tamamen önlediği için meslekte alâkasızlığı ve fiyatlarda insafsız hadlere varan yükselmeyi intaç etmiştir. Filhakika birçok eczanelerin tamamen kalfalar elinde kaldığı, eczacı olan asıl sahiplerinin eczaneye uğramıya dahi lüzum görmedikleri sık rastlanan bir vakıadır. Fiyatlardaki haksız tezyüt ise eczanelerin devri için verilen binlerce lirayı çok kısa zamanda itfa edecek dereceye gelmiş bulunmaktadır.

Bu itibarla bu sahadaki rekabeti tehlikeli bir hal olarak göstermek ve rekabetin ve reçetelerin tahrifi gibi bir netice tevliht edeceğini iddia etmek asla yerinde bir mütalâa olamaz.

Bundan sonraki maddelerde meslekî suçlar için o derece kuvvetli müeyyideler konmuşturki, bilhassa rekabet sayesinde ihbar müessesesinin daha geniş ölçüde işliyeceği düşünülecek olursa, tahdidin kalkmasıyla reçetelerin tahrifi gibi bir neticenin ortaya çıkacağını düşünmek yersiz bir mütalâa olur. Rekabet bilâkis itinayı intaç edecek ve haksız fiyatları önleyecektir.

E) Tahdidin büyük merkezlerde toplanmayı önlediği ve bilhassa iyi şartlı olmayan yerlerde eczane açılmasını sağladığı iddiası memleket hakikatlarına uymamaktadır. Nazari olarak hakikaten tahditten böyle bir faide umulabilir. Fakat hakikatta tahdit hükümlerinin ümit edilen bu neticeyi temin etmediği meydandadır.

Kaldı ki, fena şartlı yerlerde eczane açılmasını teşvik gibi bir mucip sebepten hareket eden Sağlık Komisyonunun 5320 sayılı Kanundaki eczanesi olmayan yerlerde eczane açıp muayyen bir müddet çalışanların diledikleri yerde eczane açabilmelerini temin eden hükmünü kanun metninden çıkarmış olmasını bu mucip sebep zaviyesinden izah etmeye elbette ki, imkân yoktur.

İşte bu arzedilen sebepler dolayısıyledir ki, komisyonumuz tahdit müessesesinin kaldırılmasını muvafık bulmuş ve ekseriyetle bu kararı ittihaz eylemiştir.

Madde 6 : Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun altıncı maddesi hükmü komisyonumuzca kabul edilen metnin beşinci maddesinin son fıkrası olarak sevk edildiğinden, Sağlık Komisyonunun yedinci maddesi hükmü yukarda arzedildiği veçhile dördüncü maddeye alındığından ve aynı Komisyonun 8 nei maddesi ise tamamen kanundan çıkarıldığından komisyonumuzca hazırlanan metinde altıncı madde, Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun 9 neu maddesinin E bendine tekabül etmektedir.

Bu noktayı belirttikten sonra Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunca hazırlanan metinden 8 nei maddenin neden çıkarıldığını izah etmekte fayda vardır.

Komisyonumuzu bu yola sevkeden sebepleri şöyle hülâsa etmek mümkündür:

A) Bir icra organı olan vekâlete kazai mahiyet arzeden bir karar ittihaz etmek hakkını tanımak doğru görülmemiştir.

B) Bu maddenin B ve C bentlerindeki hükümler esasen bu kanunun 42 ve mütaakıp maddeleriyle karşılanmış bulunmaktadır.

C) Bendindeki hükmün ikinci maddede kabul edilen hükümle telifi gayrimümkündür.

İşte bu sebepler dolayısıyle 8 nei madde kanundan çıkarılmıştır.

Madde 7 : Bu madde Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun 9 neu maddesinin A. B. C. D. bentlerine tekabül etmektedir.

Sağlık Komisyonunun A bendi Komisyonumuzca kabul edilen metnin B bendini teşkil etmektedir.

Sağlık Komisyonunun B bendi komisyonumuzun A bendine tekabül etmektedir. Ancak bu bende maksadı daha açık anlatmaya mâtuf vuzuh verilmiştir.

Sağlık Komisyonunun C bendi komisyonumuzca hazırlanan metnin C bendine daha şümülû bir şekilde derecedilmiş bulunmaktadır.

Sağlık Komisyonunun D bendi esasen komisyonumuzca kabul edilen B bendi şümülû içinde bulunduğundan metinden çıkarılmıştır.

Madde 8 : Bu madde Sağlık Komisyonunun 10 neu maddesine tekabül etmektedir.

Her ne kadar vefat ve hacir halleri için mütaakıp maddelerde ayrı hüküm sevk edilmiş ise de bu iki halde dahi ruhsatnamenin sâkit olacağını kabul etmek icabetmektedir. Çünkü bunların yerine kaim olanlara yeniden ruhsat verilmesi ilk ruhsatın hükümsüz kalması mânasını tazammun eder.

Madde 9 : Bu madde Sağlık Komisyonunun 11 nei maddesine tekabül etmektedir. Bu maddede esaslı bir değişiklik yapılmamış munhasıran metne (aşağıdaki maddelerde yazılı müddetlerle) kaydı konulmuştur.

Madde 10 : Bu madde Sağlık Komisyonu telifinin 12 nei maddesine tekabül etmektedir. Sağlık Komisyonu metninde hacir ve ölüm hali birbirine tamamen karıştırılmış bulunmaktadır. Komisyonumuzca yapılan değişiklik bu iki hali birbirinden ayırarak iki ayrı fıkra halinde sevk etmekten ibaret olmuştur.

Madde 11, 12, 13, 14, 15 : Bu maddeler Sağlık Komisyonunun sırasıyle 13, 14, 15, 16 ve 17 nei maddelerine tekabül etmektedir. Bu maddelerde komisyonumuzca esaslı hiçbir değişiklik yapılmamış ancak Sağlık Komisyonunun teklifinde 19 neu maddenin 2, 3, ve 4 neü fıkralarını teşkil eden hükümler 15 nei maddeye son iki fıkraya olarak nakledilmiştir.

Madde 16 : Bu madde Sağlık Komisyonunun 18 nei maddesine tekabül etmektedir. Hüküm değişikliği yapılmamış yalnız maddenin yazılışı daha derli toplu bir hale konmuştur.

Madde 17 : Bu madde Sağlık Komisyonunun 19 neu maddesine tekabül etmektedir. Ancak yukarda arzettiğimiz veçhile 2, 3 ve 4 neü fıkralar 15 nei maddeye nakledildiğinden madde iki fıkraya olarak kalmıştır.

Madde 18 : Bu madde Sağlık Komisyonunun 20 nei maddesine tekabül etmektedir. Ancak 20 nei maddenin 3 neü fıkrası tahdit ile alâkalı bir hüküm olduğundan metinden çıkarılmıştır.

Madde 19 ve 20 : Bu maddeler Sağlık Komis-

yonunun 21 ve 22 nci maddelerinin tamamen ay-
nıdır.

Madde 21 : Bu madde Sağlık Komisyonunun
23 ncü maddesine tekabül etmektedir. Bu
madde tahdit ile alâkalı bulunduğu için ko-
misyonumuzca tadil edilmiştir. Sağlık Kom-
sionunun metninde nüfus esasına göre bir tah-
dit konmuştur. Yukarda da arzettiğimiz veç-
hile komisyonumuz bu şekil tahdidi insan hak-
larına ve memleket menfaat ve icaplarına ay-
kırı bulunduğu için kaldırmış bulunmaktadır.

Buna mukabil iki eczane arasındaki mesafe-
nin mahallin hıfzıssıhha komisyonlarınca tâyin ve
tesbit edilceği hakkında tahditten ziyade tan-
zimi bir mahiyet arzeden bir hüküm sevketmiştir.

İlk nazarda tahdide ait hükümleri bir yandan
kaldırırken öte yandan binnetice tahdit mahiyeti
arzeden değişik bir hüküm sevketmek tezada düş-
mek şeklinde telâkki edilebilir. Fakat mevzuu
biraz derinleştirecek olursak zâhiri olan bu tena-
kasun hakikatta mevcut olmadığını müşahede
etmek müşâkkindür.

Bâzı memleketlerde yalnız nüfus itibariyle
tahdit, bâzı memleketlerde ise mesafe bakımından
tanzim esası kabul edilmiş bâzı memleketlerde ise
her iki şekil birlikte kabul olunmuştur.

Birçok memleketler nüfus itibariyle tahdidi bı-
rakmakta daha ziyade eczanelerin şehir veya ka-
sabanın muhtelif semtlerine serpiştirilmesini te-
minen mesafe itibariyle tanzimi tercih etmekte-
dirler.

Memleketimizde de bu sor. şeklin daha iyi ne-
tice vereceği ve böylelikle şahsi haklarına mut-
lak bir tecavüz yoluna gidilmeksizin eczanelerin
şehir ve kasabaların muhtelif semtlerine serpişti-
rilmesinin temin edilebileceği düşünülmektedir.

Madde 22 : Sağlık Komisyonunun 24 ncü mad-
desi doğrudan doğruya tahditle alâkalı olduğu
için kanundan çıkarıldığından komisyonumuzun
22 nci maddesi Sağlık Komisyonunun 25 nci mad-
desine tekabül etmektedir. Ancak Sağlık ve Sos-
yal Yardım Vekâletince hazırlanacak bir talimat-
namenin Vekiller Heyetince tasdik edilmesi yo-
lu çok şekilperest bir durum arzettiğinden bunun
yerine eczanelerin vaziyetlerinin doğrudan doğ-
ruya Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince tesbit
edileceği esası kabul olunmuştur.

Madde : 23, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 35 ve
36 nci maddeler sırası ile Sağlık Komisyonunun
27, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 37, 39 ve 40 nci madde-

lerine takabül etmektedir. Bu maddelerde Sağlık
Komisyonu metnine nazaran hiçbir değişiklik
yapılmamıştır.

Madde 24 : Bu maddede yapılan değişiklik
müessese sahip ve mesul müdürlerinin müşterek
mesuliyeti esasının kabul edilmiş olmasından
ibarettir.

Madde 27 : Bu madde Sağlık Komisyonu tek-
lifinin 31 ncü maddesine takabül etmektedir, bu
maddede yapılan değişiklik 22 nci maddemizdeki
yapılan değişikliğin bir neticesidir. Madde met-
ninden (Talimatname) kelimesi çıkarılmış bunun
yerine (Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince
tesbit ve ilân olunacak esaslara göre) kaydı kon-
muştur.

Madde 32 : Bu maddede talimatname yapıl-
ması hakkında son cümle çıkarılmış ve kanun
mevut oldukça talimatname yapmak imkânı bu-
lunduğu için ayrıca sarahat konması zait telâkki
edilmiştir.

Madde 34 : Bu madde Sağlık Komisyonunun
38 ncü maddesine takabül etmektedir. Sağlık Ko-
misyonu metninde cümlenin faili unutulmuş ol-
duğu için (müessese sahip veya mesul müdürü)
kaydı ilâve olunmuştur.

Madde 37 : Bu madde Sağlık Komisyonu met-
ninin 50 ncü maddesine takabül etmektedir. Sağ-
lık Komisyonunda 5 nci bölüm cezaları göster-
mektedir. Komisyonumuz bu bölümü sona alma-
yı muvafık bulmuştur. Çünkü müteferrik hü-
kümler meyanında zikredilen maddelerde de ce-
za müeyyidelerinin tatbiki icabeden hususlar var-
dır. Mecburiyet veya memnuiyetin evvelâ göste-
rilmesinin ve ceza müeyyidelerinin de ondan son-
ra tesbiti daha uygun olduğu muhakkaktır.

Bu maddenin müzakeresi sırasında komisyon
âzasından bâzı zevat mahkûmiyete mâni olmayı-
cak bir mahkûmiyet kararı verilip bu cezanın
infazına başlanması halinde dahi bu maddenin
tatbik edileceği yolunda metne bir sarahat kon-
ması talebinde bulunmuşlarsa da maddede
mevut (sair mazeretler) kaydı içine bu halin de
gireceği düşünülerek ilâve yapılmasına lüzum
görülmemiştir.

Madde 38, 39, 40 : Bu maddelerde esaslı
hiçbir değişiklik yapılmamıştır.

Madde 41 : Bu madde Sağlık Komisyonu-
nun 55 ncü maddesine tekabül etmektedir.

Sağlık Komisyonunun 55 ncü maddesinin
okunmasından da anlaşılacağı üzere bu madde-

nin birinci fıkrası ile ikinci fıkrası birbirine mütenakıs hükümleri ihtiva etmektedir. İkinci fıkrasının (ilâç fiyatları hakkındaki şikâyetlerin binnetice Sağlık Şûrasında tetkik edilmesi) hakkındaki hükmü ise işleri tamamen geciktirecek ve dolayısıyla de müessiriyetini kaybettirecek tatbiki müşkül bir hüküm olarak gözükmektedir. Bu cihet nazara alınarak maddenin bünyesinde metinde görülen değişiklik yapılmış bulunmaktadır.

Madde 42, 43 : Bu maddeler kanununun ceza müeyyidelerini teşkil etmektedir. Ceza müeyyidelerinde Sağlık Komisyonu metnine nazaran esaslı hüküm ve müeyyide değişiklikleri yapılmıştır.

Madde 48 : Bu madde eski hükümleri ilga eden maddedir.

Geçici madde 1 : Sağlık Komisyonunun metni aynen kabul edilmiştir.

Geçici madde 2 : Bu madde Sağlık Komisyonu metninin 45 nci maddesine tekabül etmektedir. Filhakika bu hükmün yeri müteferrik hükümler bölümü değil, muvakkat maddeler olmak iktiza eder. Bu yer değişikliği bu sebepten yapılmış ve madde metninde hiçbir değişiklik yapılmamıştır.

Umumi Heyetin Yüce tasvibine arz edilmek

üzere Yüksek Reislîğe takdim olunur.

Başkan	Bu Rapor Sözcüsü	
İzmir	Çanakkale	
H. Özyörük	N. Kirişcioğlu	
Kâtip		
Balrkesir	Amasya	
Söz hakkım mahfuzdur	İ. Olgaç	
V. Asena		
Aydın	Aydın	
Söz hakkım mahfuzdur	Muhalifim	
N. Geveci	C. Ülkü	
Çoruh	Edirne	Erzurum
M. Güney	M. Enginün	E. Karan
Gazianteb		Manisa
G. Kimoğlu	Söz hakkım mahfuzdur	
		Ş. Ergin
İstanbul	Kars	Kayseri
A. Moshos	S. Atalay	Y. Z. Turgut
Konya	Konya	Malatya
H. Aydınar	M. Obuz	M. Kartal
Maraş	Mardin	Siird
M. Özsoy	M. K. Boran	Ş. Türkoğan
Sivas		Sivas
Söz hakkım mahfuzdur		N. Ertürk
Ş. Ecevit		
Tokad	Tokad	Yozgad
H. Ökeren	M. Önal	N. Ü. Alcu

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Eczacılar ve Eczaneler hakkında kanun tasarısı

Birinci Bölüm

Eczacılar

MADDE 1. — Eczacılık, eczane, ecza deposu, ecza dolabı, galenik, tıbbi ve ispençiyari mevat ve müstahzarat lâboratuvarı ve imalâthanesi gibi müesseseleri açmak ve işletmek; tıbbi ve ispençiyari müstahzarat ihzar ve imal etmek; ve bu kabîl resmî veya hususi müesseselerde mesul müdürlük yapmaktır.

MADDE 2. — Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde eczacılık yapabilmek için aşağıdaki vasıfları haiz olmak şarttır.

- A) Türk vatandaşı olmak;
- B) Türkiye Eczacı Okulu ve fakültelerinden diplomalı bulunmak;
- C) Diplomaları Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tescil edilmiş olmak;
- D) Hüsnühal sahibi bulunmak ve bu kanunun 8 nci maddesinde yazılı mahkûmiyetlerden biriyle mahkûm bulunmamak.

MADDE 3. — Program ve öğrenim sürsei bakımından Türkiye Eczacı Okulu veya fakültelerine eşit olan yabancı eczacı okulu veya fakültelerinden diplomalı Türk vatandaşı eczacılar Türkiye'de sanatlarını yapabilmek için, Eczacı Okulu veya fakültelerince teşkil edilecek bir jüri önünde hüviyetini ispat ettikten sonra diplomaları Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tescil edilir.

Öğrenim süresi Türkiye Eczacı Okulu veya fakültelerinin öğrenim süresi kadar olmakla beraber öğretim programlarında Türkiye Eczacı Okulu ve fakültelerinin derslerinden bazıları bulunmayan veya bulunmakla beraber daha az bir süre içinde okutulan veya süresi az olduğu halde öğretim programı aynı olan yabancı memleketler eczacı okulu veya fakültelerinden diplomalı Türk

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Eczacılar ve Eczaneler hakkında Kanun

Birinci Bölüm

Eczacılar

MADDE 1. — Eczacılık; eczane, ecza deposu, ecza dolabı, galenik, tıbbi ve ispençiyari mevat ve müstahzarat lâboratuvarı veya imalâthanesi gibi müesseseler açmak ve işletmek veya tıbbi ve ispençiyari müstahzarat ihzar veya imal etmek veyahut bu kabîl resmî veya hususi müesseselerde mesul müdürlük yapmaktır.

MADDE 2. — Türkiye Cumhuriyeti hudutları içinde eczacılık yapabilmek için aşağıdaki vasıfları haiz olmak şarttır.

- A) Türk vatandaşı olmak,
- B) Türkiye Eczacı Mektep veya fakültelerinden diplomalı olmak veya yabancı memleketlerdeki eczacı mektep veya fakültelerinden diplomalı olup da 3 nü maddé gereğince ilmî hüviyetini ispat etmiş veya imtihanı kazanmış olmak,
- C) Diplomaları Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince tescil edilmiş olmak,
- D) Memleket dâhilindeki bir eczanede bir sene müddetle staj görmüş olmak,
- E) Hüsnühal sahibi bulunmak bu kanunun 4 nü maddesinde yazılı hallerden biri bulunmamak.

MADDE 3. — Yabancı memleketlerdeki eczacı mektep veya fakültelerinden diplomalı olan Türk vatandaşı eczacılar Türkiye'de sanatlarını yapabilmek için:

- A) Program ve tahsil müddeti bakımından Türkiye Eczacı Mektebi veya fakültelerine muadil olan yabancı eczacı mektep veya fakültelerinden diplomalı iseler eczacı mektebi veya fakültelerince teşkil edilecek bir jüri önünde ilmî hüviyetlerini ispat etmeye,
- B) Tahsil müddeti Türkiye Eczacı Mektebi veya fakültelerinin tahsil müddeti kadar olmakla beraber tahsil programlarında Türkiye Eczacı Mektebi veya fakültelerinin derslerinden bazıları bulunmayan veya bulunmakla beraber daha az bir müddet içinde unutulmuş veya müddet az olduğu halde tahsil programı aynı olan

vatandaşı eczacılar aynı şekilde teşkil edilecek bir jüri önünde Eczacı Okulu veya fakülteleri tarafından ayrıca tesbit edilecek bir programa göre imtihan vermeye mecburdurlar.

Hem öğretim süresi ve hem öğretim programları Türkiye Eczacı Okulu veya fakültelerinin süre ve programlarından eksik olan yabancı memleketler eczacı okulu veya fakültelerinden diplomalı Türk vatandaşı eczacılar eksik kalan süre ve programlarını Türkiye'de tamamladıktan sonra yukarıda bildirilen imtihanı vermekle mükelleftirler.

MADDE 7. — Aşağıda yazılı hallerde bir eczanenin her hangi bir suretle sanatını veya bir eczanede mesul müdürlük yapmasına müsaade edilmez :

A) Meslekî veya yüz karartıcı suçlardan biriyle üç sene ağır hapis veya 5 seneden fazla hapis cezasıyla mahkûm olmak;

B) Müebbeden kamu hizmetlerinden menedilmiş olmak;

C) Eczanesinde imal, ihzar ve tertip edilen ilâçlarla, sattığı müstahzarlar veya eczayı tıbbiyede sanatını kötüye kullanmak suretiyle işlediği bir suç yüzünden mahkeme kararı ile iki defa meslek ve sanatının tatili cezasıyla mahkûm edilmiş olmak;

D) Başka memleketlerde sanatını icradan menedilmiş olup, bu muamelenin haklı olduğu Bakanlar Kurulunca kabul edilmiş olmak;

E) Sanatını yapmasına mâni iyileşmez bir hastalığı bulunmak;

F) Sanatını icraya mâni olacak derecede iki gözünde rüyetten mahrum olmak;

MADDE 4. — Eczanesi bulunmayan bir yerde ilk defa eczane açmak isteyen, yahut eczanesini satmak veyahut başka bir yere nakletmek isteyen eczacı bir istida ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına yahut alâkalı Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğüne veyahut mahallî Hükümet tabipliğine bir istida ile müracaat eder.

yabancı memleketler eczacı mektebi veya fakültelerinden diplomalı iseler aynı şekilde kurulacak bir jüri önünde eczacı mektebi veya fakülteleri tarafından ayrıca tesbit edilecek bir programa göre imtihan vermeye;

C) Gerek tahsil müddeti ve gerek tahsil programları Türkiye Eczacı Mektebi veya fakültelerinin müddet ve programlarından eksik olan yabancı memleketler eczacı mektebi veya fakültelerinden diplomalı iseler eksik kalan müddet ve programlarını Türkiye'de tamamladıktan sonra B bendinde bildirilen imtihanı vermeye;

Mecburdurlar.

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince bu gibilerin diplomaları ancak ilmi hüviyetin isbatından veya imtihanın kazanılmasından sonra tescil olunur.

MADDE 4. — Aşağıdaki haller eczacılık yapmaya mânidir.

A) Yüz kızartıcı bir suçla mahkûm edilmiş olmak;

B) Alelîtlak üç sene ve daha fazla ağır hapis veya beş sene ve daha fazla hapis cezasıyla mahkûm olmak;

C) Meslekî bir suçtan bir sene ve daha ziyade hüriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm olmak veyahut eczahanesinde imal, ihzar veya tertip edilen ilâçlarla sattığı müstahzarlar veya sair eczai tıbbiyede sanatını kötüye kullanmak suretiyle işlediği bir suçtan dolayı beş sene içinde iki defa mahkeme kararıyla meslek ve sanatının tatil icrasıyla mahkûm edilmiş olmak;

D) Başka memleketlerde sanatını icradan menedilmiş olup bu muamelenin haklı olduğu İera Vekilleri Heyetince kabul edilmiş olmak;

E) Sanatını yapmasına mâni iyileşmez bir hastalığı bulunmak;

F) Sanatını yapmasına mâni olacak derecede iki gözü rüyetten mahrum olmak.

MADDE 5. — Eczane açmak isteyen, yahut eczanesini satmak ve yahut başka bir yere nakletmek isteyen eczacı bir istida ile Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletine ve yahut alâkalı sağlık ve sosyal yardım müdürlüğüne ve yahut mahallî Hükümet tabipliğine müracaat eder.

Eczane açmak isteyenler aşağıda yazılı ve-

S. ve S. Y. K.

Eczane açmak isteyenler aşağıdaki yazılı vesikaları da birlikte vereceklerdir :

- A) Tesdikli nüfus kâğıdı sureti;
- B) Tasdikli diploma sureti;
- C) Hal tercümesi;
- D) Hüsnühal kâğıdı;
- E) Mahkûmiyeti bulunmadığına dair adli vesika;
- F) Dört aded fotoğraf.

MADDE 5. — Aşağıdaki maddelerde yazılı nüfus nispetlerine göre bir mahalde yeniden bir eczane açılması takarrür ettiği takdirde bu husus alâkalılara duyurulmak üzere Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından il ve ilçe sağlık âmirliklerine, mevcut eczacı oda ve teşekküllerine bildirildiği gibi Resmî Gazetede ve resmî il ve idarei hususiye gazeteleri ile de ilân edilir.

Müracaat müddeti yapılacak birinci ilândan itibaren (45) gündür.

Müracaatlar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına, mahallî sağlık ve sosyal yardım müdürlüğü veya hükümet tabipliğine yapılabilir.

Bu husus için yapılacak müracaatlara 4 ncü maddede yazılı evrak ve belgeler eklenir.

A) 45 gün sonunda Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında toplanacak olan müracaatlardan kanunun birinci maddesine uygun olmayanlar reddedilir.

B) Kanuni vasıfları haiz talepler birden fazla ise aşağıdaki sıra takip olunur :

1. İstilâ, göç ve tabii âfetler gibi felâketler yüzünden eczanesini kaybedenler;

2. Mutlak olarak tek eczaneli yerlerde arasız beş yıl eczane sahip veya mesul müdürü olarak fiilen çalışmış olanlar, iki veya daha fazla eczaneli yerlerde 15 sene mutlak olarak bilfiil veya mesul müdürlüğünde çalışmış olanlar;

3. 1580 sayılı Belediye Kanunu hükümleri içinde kasabadakiler şehirdekilere takaddüm ederler. Tâlipler munhasıran kasabadan veya

Ad. K.

sikaları da birlikte verirler :

- A) Tasdikli nüfus kâğıdı sureti;
- B) Tasdikli diploma ve staj vesikası suretleri;
- C) Hal tercümesi ve hüsnühal kâğıdı;
- D) Mahkûmiyeti bulunmadığına dair adli vesika;
- E) Sanat yapmasına mâni iyileşmez bir hastalığı veya rüyetten mahrumiyeti bulunmadığına dair rapor;
- F) Dört aded fotoğraf.

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti tarafından tamamlanan evrak üzerinde yapılacak tetkikat neticesinde en geç 30 gün zarfında ruhsatname tanzim ve tebliğ olunur.

şehirden olduğu takdirde kıdemleri nazarı itibara alınır.

4. İlk defa eczane açacaklar :

C) Müracaat edenler eczane açmamış olanlardan ibaret olduğu takdirde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca teşkil edilen bir heyet huzurunda kur'aya müracaat edilir. Ancak kendileri veya mümessili bulunmayanların kur'ası komisyonlarca çekilir.

5. Buldukları yerdeki eczanelerin adedi ne olursa olsun 10 seneden beri eczanesini işletenler : Bunların adedi birden fazla olduğu takdirde kıdem esası dikkate alınır.

MADDE 6. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından, tamamlanan evrak üezrinde yapılacak tetkikat sounnda en geç 30 gün zarfında ruhsatname tanzim ve tebliğ edilir.

MADDE 8. — Aşağıdaki hallerde ruhsatnameler Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bir haftadan iki aya kadar geri alınır :

A) Eczacıların sanatlarının icrasına müteallik kanunlara ve bunlar gereğince hazırlanmış tüzük ve yönetmeliklere göre Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca verilecek emirlere mugayir hareketin tekerrür etmesi;

B) Eczaneyi işletmeye başladıktan sonra mazeretsiz olarak ve mücbir sebepler dışında eczanesi olan yerlerde 30 gün, olmıyan yerlerde eczanesini 10 gün müddetle kapalı bırakmak;

C) Eczanelerinde veya müesseselerinde ambalâji açılmış olan ilâç, ecza ve kimyevi maddelerin bozuk, mağşuş veya gayrisâf olmasından dolayı 38 nei madde gereğince haklarında iki defa muamele yapılmış olması;

D) Teftiş esnasında görülen noksanların tamamlanması için yapılmış olan iki yazılı ihtara riayet etmemesi;

E) Bu kanunda yazılı sebeplerle ve mahkeme kararıyla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından müessesenin kapatılmış olması;

F) Namus ve iffete aykırı olup meslek hayşiyetiyle telifi kabil olmıyacak halleri itiyat etmiş olması;

MADDE 9. — Eczacılar aşağıda yazılı hallerde sanatlarını icradan menedilerek kendilerine verilmiş olan ruhsatnameler Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca daimî surette geri alınır:

A) 8 nei maddede yazılı hallerin vukuunda;
B) Ruhsatname almak için ibraz eylediği evrak ve vesikaların sahteliğinin veya hakikata uygun olmadığına resmen tahakkuk etmesi;

C) Sıhhi sebeplerle bir eczanenin mesul müdür marifetiyle idaresinin müstemirren beş sene-yi geçmemiş olması;

D) Eczacılık sanatının muvakkaten tatiline dair hakkında mahkemece mükerrerlik kararı bulunması;

E) Verilen müsaadenin tebliğinden itibaren eczanesi olmıyan yerlerde üç ay, eczanesi olan yerlerde altı ay içinde mazeretsiz olarak eczaneyi açmaması veya işletmemesi.

MADDE 10. — Bir eczacı almış olduğu müsaadeden sarfınazar eder veya iflâsına veyahut haczine hükmolunursa veya vefat eylerse ruhsatname sâkıt olur.

MADDE 11. — Vefat eden veya hacredilen veya meslek ve sanatının icrasından mütevellit devamlı mâlûliyete düşer olan bir eczane sahibinin karısı veya kocası veya küçük çocukları varsa eczanenin bunlar hesabına bir mesul müdürün idaresi altında işletilmesine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca ruhsat verilir. Bu suretle verilecek ruhsatnamelerden Harçlar Kanununa göre harç alınır.

MADDE 12. — Bir eczanenin mesul müdür tarafından mahcur veya vârisler namına idare edilmesi, hacredilen eczacı hakkındaki hükmün ref'ine veya çocuğun reşit olmasına ve çocuğu bulunmıyan eczacının karısı veya kocasının evlenmesine, karı veya koca evlenmediği takdirde karı için beş, koca için bir senelik müddetin bitmesine kadar devam eder. Vefat eden eczacının çocuğu eczacılık tahsil ediyorsa, devir için çocuğun mütat müddet zarfında tahsilini bitirmek

MADDE 6. — Verilen müsaadenin tebliğinden itibaren eczanesi olmıyan yerlerde üç ay, eczanesi olan yerlerde altı ay içinde mazeretsiz olarak eczaneyi açmaması veya işletmemesi halinde ruhsatname geri alınır.

MADDE 7. — Eczacılar aşağıdaki hallerde sanatlarını icradan menedilerek kendilerine verilmiş olan ruhsatnameler Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince daimî olarak geri alınır.

A) Ruhsatname almak için ibraz edilen evrakın hilâfı hakikat olduğu ve bidayeten eczacılığa mâni bir halin bulunduğu resmen tahakkuk ederse;

B) Dördüncü maddedeki haller vukubulursa,

C) Eczanenin mesul müdür tarafından idaresine cevaz verilen hallerde kanunen kabul edilen müddet sona ererse,

D) Sıhhi sebeplerle veya sanatın icrasından mütevellit mâlûliyet dolayısıyla bir eczanenin mesul müdür tarafından idaresi müstemirren beş sene-yi geçmiş olursa.

MADDE 8. — Bir eczacı almış olduğu müsaadeden zarfınazar eder veya iflâsına yahut hacrine hükmolunur veya vefat eylerse ruhsatname sâkıt olur.

MADDE 9. — Vefat eden veya hacredilen veya meslek ve sanatının icrasından mütevellit devamlı mâlûliyete düşer olan bir eczane sahibinin karısı veya kocası veya küçük çocukları varsa bu kanunun 7 ve 10 neu maddelerinde yazılı müddetlerle eczanenin bunlar hesabına bir mesul müdürün idaresi altında işletilmesine Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince ruhsat verilir. Bu suretle verilecek ruhsatnamelerden Harçlar Kanununa göre harç alınır.

MADDE 10. — Bir eczanenin mesul müdür tarafından mahcur namına idare edilmesi hacredilen eczacı hakkındaki hükmün ref'ine veya vefatına veya beş sene müddetin hitam bulmasına kadar devam eder. Ölen bir eczacının vârisleri namına eczanenin mesul müdürü tarafından idare edilmesi çocuğunun reşit olmasına ve çocuğu bulunmıyan eczacının karısının veya kocasının evlenmesine, karı veya koca evlenmedikleri takdirde karı için beş, koca için bir senelik müddetin

S. ve S. Y. K.

üzere eczanenin mesul müdürü tarafından idaresine devam olunur, şu kadar ki ölenin çocuklarından birisi karısı veya kocası eczacı ise eczane usulü dairesinde kendilerine devredilerek yeniden ruhsat verilir, bu vârislerin hepsi eczacı ise ana çocuğa, çocuk babaya, büyük kardeş küçüğe tercih olunur.

MADDE 13. — Vefat eden eczacının vârisleri arasında, karı, koca veya çocuk yoksa eczane, bunların haricindeki mirasçılar tarafından nihayet bir sene zarfında tasfiye edilir.

Bu müddet içinde eczanenin bir mesul müdürle idaresi şarttır.

MADDE 14. — Bir eczaneyi satılmalan kimse eczane açmak için işbu kanunda yazılı şartları haiz olduğu takdirde; namına ruhsatname verilir.

Bu satışlar Hükümet tabibinin huzuriyle ve noterlikçe yapılır.

MADDE 15. — Devredilen veya satılan bir eczanede bulunan uyuşturucu maddelerin satış ve devir muamelesinin mahallin en yüksek Sağlık âmirine bildirilmesi istenilen malûmatın verilmesi mecburidir.

MADDE 16. — Bir eczacı eczanesini kapatmak isterse mahallin en yüksek Sağlık âmirine tek eczaneli yerlerde üç ay; daha fazla eczaneli yerlerde bir ay evvel haber verecektir.

Eczanenin unvanı değiştirilecek olursa mahallin en yüksek Sağlık âmirine malûmat vermek lâzımdır.

MADDE 17. — Umumi ve halka ilâç satmaya mahsus eczanelerden başka hususî eczanelerle ecza depolarına, mahallin Sağlık ve Sosyal Yardım müdürlüğü tarafından usulü dairesinde ve aşağıdaki şartlara göre müsaade edilir ve keyfiyet Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bildirilir.

A) İçindeki hastalara ilâç vermeye mahsus hastane ve buna benzer müesseselerin eczaneleri;

B) Yalnız fakirlere parasız ilâç verip hiçbir suretle para ile reçete imal etmiyen belediye ve hayır cemiyetlerinin eczaneleri;

C) Eczane bulunmayan yerlerde (resmî veya serbest) eczacılar bulunmadığı takdirde, resmî veya serbest tabiplerin veya kendi şubeleri dâhilinde ilâç veren veterinerlerin ecza depoları;

Ad. K.

bitmesine kadar devam eder.

Şu kadar ki ölenin çocuklarından birisi, karısı veya kocası eczacı ise eczane usulü dairesinde kendilerine devredilerek yeniden ruhsat verilir; bu vârislerin hepsi eczacı ise ana çocuğa, çocuk babaya, büyük kardeş küçüğe tercih olunur.

MADDE 11. — Vefat eden eczacının vârisleri arasında, karı, koca veya çocuk yoksa eczane bunların haricindeki mirasçılar tarafından nihayet bir sene zarfında tasfiye edilir.

Bu müddet içinde eczanenin bir mesul müdürle idaresi mecburidir.

MADDE 12. — Bir eczaneyi devir veya satın alan kimse eczane açmak için bu kanunda yazılı şartları haiz olduğu takdirde, namına ruhsatname verilir.

Bu satışlar Hükümet tabibinin huzuriyle ve noterlikçe yapılır.

MADDE 13. — Devredilen veya satılan bir eczanede bulunan uyuşturucu maddelerin satış ve devir muamelesinin mahallin en yüksek sağlık âmirine bildirilmesi ve istenilen malûmatın verilmesi mecburidir.

MADDE 14. — Bir eczacı eczanesini kapatmak isterse tek eczaneli yerlerde üç ay, daha fazla eczaneli yerlerde bir ay evvel mahallin en yüksek sağlık âmirine haber vermeye mecburdur.

MADDE 15. — Aşağıdaki bentlerde gösterilen hususî eczanelerle ecza dolaplarının açılmasına mahallin Sağlık ve Sosyal Yardım müdürlüğü tarafından usulü dairesinde müsaade verilir ve keyfiyet Vekâlete bildirilir.

A) İçindeki hastalara ilâç vermeye mahsus hastane ve buna benzer müesseselerin eczaneleri;

B) Yalnız fakirlere parasız ilâç verip hiçbir suretle para ile reçete imal etmiyen belediye ve hayır cemiyetlerinin eczaneleri;

C) Eczane bulunmayan yerlerde (resmî veya serbest) eczacılar bulunmadığı takdirde, resmî veya serbest tabiplerin veya kendi şubeleri dâhilinde ilâç veren veterinerlerin ecza dolapları;

S. ve S. Y. K.

D) Eczanesi bulunan kasaba ve merkezlerden on kilometre uzak olup da müstahdemlerine ilâç verilmesine lüzum görülen ziraat işletmeleri ve çiftlik veya sanayi müesseseleri sahiplerinin ecza depoları.

MADDE 18. — Halka ilâç satmak üzere eczanesi olmıyan yerlerde belediye veya özel idareler eczane açmıya yetkilidir: Ancak bu eczaneler bir mesul müdür tarafından idare edilirler.

MADDE 19. — Yukardaki maddede yazılı hususi eczanelerle ecza dolapları hakkında verilen müsaade bu mahallerde bir eczanenin açılması halinde kendiliğinden düşer.

Yukardaki maddede yazılı hususi eczanelerin bir diplomalı mesul müdür, eczacının idaresinde bulunması şarttır.

Bu takdirde mesul müdürlere ait ruhsatname Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğünce verilir.

Yukardaki maddenin D paragrafında yazılı çiftlik ve müesseselerde ecza dolabının açılması, ancak bu mahallerde ecza dolabının mesuliyetlerini deruhde edecek bir eczacı veya tabibin bulunmasına bağlıdır.

Resmî ve Devlete bağlı teşekküllere ait eczaneler, bu mahallerde serbest eczacı bulunmadığı takdirde bedeli mukabilinde halka ilâç satmaya veya tertip etmeye mezundur.

MADDE 20. — Memur veya asker olan kimse eczane açamaz. Ve bir eczanenin mesul müdürlüğünü yapamaz.

Ancak tek eczaneli yerlerdeki eczanelere üç ayı teravüz etmiyen nezareti bu kayıttan müstesnadır.

İhtiyat askerlik vazifesinin ifası yeniden açılacak eczaneler için müracaat edilmeye mâni olamaz.

Bir eczane sahibi olup da askerlik hizmetini

Ad. K.

D) Eczanesi bulunan kasaba ve merkezlerden 10 kilometre uzak olup da müstahdemlerine ilâç verilmesine lüzum görülen ziraat işletmeleri veya çiftlik veya sınaî müesseseleri sahiplerinin ecza dolapları;

A ve B bentlerinde yazılı hususi eczanelerin bir diplomalı mesul müdür eczacının idaresinde bulunması şarttır. Bu takdirde mesul müdürlere ait ruhsatname Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince verilir.

D bendinde yazılı çiftlik ve müesseselerde ecza dolabının açılması, ancak o mahallerde ecza dolabının mesuliyetini deruhde edecek bir eczacı veya tabibin bulunmasına bağlıdır.

MADDE 16. — Serbest eczane bulunmıyan yerlerde bu kanunda gösterilen umumî hükümlere tevfikan mesul müdür bulundurmak şartıyla belediye veya özel idareler eczane açabilirler.

MADDE 17. — 15 nci maddenin (C) bendindeki ecza dolapları ile 16 nci maddede yazılı eczaneler hakkında verilen müsaade bu mahallerde bir serbest eczanenin açılması halinde kendiliğinden hükümsüz kalır ve eczane kapatılır.

Resmî ve Devlete bağlı teşekküllere ait eczaneler, bu mahallerde serbest eczacı bulunmadığı takdirde bedeli mukabilinde halka ilâç satmaya veya tertip etmeye mezundur.

AMDDE 18. — Memur veya asker olan kimse eczane açamaz ve bir eczanenin mesul müdürlüğünü yapamaz.

Ancak tek eczaneli yerlerdeki eczanelere üç ayı tecavüz etmiyen nezareti bu kayıttan müstesnadır.

Bir eczane sahibi olup da askerlik hizmetini yapmak üzere silâh altına davet edilen eczacılar askerlikleri müddetince eczanelerini bir mesul müdür marifetiyâle idare edebilirler.

S. ve S. Y. K.

yapmak üzere silâh altına davet edilen eczacılar askerlikleri müddetince eczanelerini bir mesul müdür marifetiyle idare edebilirler.

MADDE 21. — Bir eczacının birden fazla eczane açması veya mesul müdürlüğünü üzerine alması yasaktır.

MADDE 22. — Bir eczane sahibi; eczanesi dışında ilâç tertip edemeyeceği ve mesleki dışında ticaret yapamayacağı gibi öğretmenlikten başka bir memuriyet de kabul edemez.

İkinci Bölüm

Eczaneler

MADDE 23. — Bir mahalde bulunan eczanelerin adedi o mahallin nüfusuna göre tesbit olunur. Ancak açılacak ikinci eczaneler bu kâyıtta tamamen müstesnadır.

MADDE 24. — Bir mahalde üçüncü bir eczanelenin açılabilmesi için o mahallin belediye hudutları içindeki nüfusu 10 binden yukarı olanlarda her 10 bin nüfus için bir eczane, nüfusu 50 binden yukarı olan yerlerde her 9 bin nüfusa bir eczane, nüfusu 100 binden fazla olan yerlerde her 8 bin nüfusa bir eczane, nüfusu 300 binden yukarı olan yerlerde her 7 bin nüfusa bir eczane, nüfusu 500 binden yukarı olan yerlerde her 5 bin nüfusa bir eczane açılır.

İki eczane arasındaki mesafe mahallin hıfzıssıhha komisyonlarınınca tâyin ve tesbit olunur.

Şu kadar ki, bir şehir veya kasabanın belediye hudutları içinde olmakla beraber kolay ve seri muvasala imkânlarından mahrum müfrez bir mahal bulunduğu takdirde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının tensibi şartıyla nüfus adedine bakılmaksızın o mahalde bir eczane açılabilir. Nüfus küsuratı bir eczane için tesbit edilen miktardan yarısına baliğ olmadığı yeni bir eczanelenin tesisine vesile olamaz.

MADDE 25. — Eczane binalarının kaç kısımdan mürekkep olacağı ve lâboratuvarların vasıf ve şartları ve içerlerinde bulunması lâzım gelen alet ve saire ve eczanelenin dahili hizmetleri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından tanzim olup Bakanlar Kurulun-

Ad. K.

MADDE 19. — Bir eczacının birden fazla eczane açması veya mesul müdürlüğünü üzerine alması yasaktır.

MADDE 20. — Bir eczane sahibi eczanesi dışında ilâç tertip edemeyeceği ve mesleki dışında ticaret yapamayacağı gibi öğretmenlikten başka bir vazife de kabul edemez.

İkinci Bölüm

Eczaneler

MADDE 21. — İki eczane arasındaki mesafe mahallin hıfzıssıhha komisyonlarınınca tâyin ve tesbit olunur.

MADDE 22. — Eczane binalarının kaç kısımdan mürekkep olacağı ve lâboratuvarların vasıf ve şartları ve içerlerinde bulunması lâzım gelen alet ve saire ve eczanelenin dahili hizmetleri Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince tâyin ve tesbit olunur.

S. ve S. Y. K.

Ad. K.

ca tasdik edilecek bir yönetmelikle tesbit olunur.

MADDE 26. — Tabipler, eczacılar, diş tabipleri, veterinerler, tıbbi ve gıdai kimya mütehassısları kendi sahalarında tıbbi müstahzarat tertip ve namlarına permi alabilecekleri gibi tıbbi müstahzarat ve lâboratuvar ve imalât-hanesi de açabilirler.

Üçüncü Bölüm

Ecza ve kimyevi maddeler

MADDE 27. — Müesseselerde bulundurulan Türk kodeksine dâhil ecza ve kimyevi maddeler Türk kodeksinde yazılı vasıf ve şartları haiz olacaktır.

MADDE 28. — Ambalajları açılmış tıbbi ecza ve kimyevi maddelerin sâf olmamalarından ve iyi muhafaza edilmemelerinden eczane, ecza deposu ve lâboratuvar sahipleri, bulunmadıkları takdirde mesul müdürleri sorumludur.

MADDE 29. — Zehirli ve müessir eczanın muhafazası ve müstehlike satışı bu husustaki kanun ve mevzuata göre yapılır.

MADDE 30. — Reçete mukabili olarak verilmesi meşrut olan ilâçların reçetesiz verilmesi ve zehirli ve müessir maddelerin eczanelerde toptan satılması yasaktır.

MADDE 31. — Eczaneye imal edilmek üzere bırakılan reçetelerin tadil veya tağyir edilmeden yapılması meşrut olup ilâçların ve reçetelerin (fiyatları üzerinde yazılmak suretiyle) alıcıya verilmesi yönetmeliğe göre yapılır. Eczanelerde hazırlanan reçetelerin ilâçlarında görülecek hata ve saireden doğrudan doğruya eczanenin mesul müdürü mesuldür.

Eczacılar muhteviyatında yanlışlık olduğundan şüphe ettikleri reçetelerle, kodekste yazılı miktarlardan fazla eczayı ihtiva edip altı iki çizgi ile çizilerek ayrıca imza edilmiş olmıyan reçeteleri müdavi tabip ile temas etmeden imal edemezler.

Ancak müdavi tabip ile temas imkânı bulunmıyan hallerde reçeteyi kodekste yazılı âzami

Üçüncü Bölüm

Ecza ve kimyevi maddeler

MADDE 23. — Müesseselerde bulundurulan Türk kodeksine dâhil ecza ve kimyevi maddeler Türk kodeksinde yazılı vasıf ve şartları haiz olacaktır.

MADDE 24. — Ambalajları açılmış tıbbi ecza ve kimyevi maddelerin sâf olmamalarından ve iyi muhafaza edilmemelerinden eczane, ecza deposu ve lâboratuvar sahipleri ve mesul müdürleri mesuldür.

MADDE 25. — Zehirli ve müessir eczanın muhafazası ve müstehlike satışı bu husustaki kanun ve mevzuata göre yapılır.

MADDE 26. — Reçete mukabili olarak verilmesi meşrut olan ilâçların reçetesiz verilmesi ve zehirli ve müessir maddelerin eczanelerde toptan satılması yasaktır.

MADDE 27. — Eczaneye imal edilmek üzere bırakılan reçetelerin tadil veya tağyir edilmeden yapılması meşrut olup ilâçların ve reçetelerin (fiyatları üzerinde yazılmak suretiyle) alıcıya verilmesi Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince tesbit ve ilân olunacak esaslara göre yapılır. Eczanelerde hazırlanan reçetelerin ilâçlarında görülecek hata ve saireden doğrudan doğruya eczanenin mesul müdürü sorumludur.

Eczacılar muhteviyatında yanlışlık olduğundan şüphe ettikleri reçetelerle, kodekste yazılı miktarlardan fazla eczayı ihtiva edip altı iki çizgi ile çizilerek ayrıca imza edilmiş olmıyan reçeteleri müdavi tabip ile temas etmeden imal edemezler.

Ancak müdavi tabip ile temas imkânı bulunmıyan hallerde reçeteyi kodekste yazılı âzami

S. ve S. Y. K.

miktarlara göre yapmakla beraber keyfiyeti mahallin en yüksek sağlık âmirine bildirir.

MADDE 32. — Eczanelerde günlük reçetelerin kaydına mahsus Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından verilen örneği uygun olarak bastırılacak ve mahalli sağlık âmirlüğince yaprak adedleri tasdik edilecek ve mühürlenmiş bir defter tutulur. Bu defterlerin beş sene müddetle muhafazası mecburidir.

MADDE 33. — Tabibin ikametgâhı ve diploma numarasını açıkça göstermiyen ve okunması güç, şifreli yahut Türk kodeksinde kabul edilen dillerden başka bir dille yazılmış olan reçetelerin yapılması yasaktır.

MADDE 34. — Eczanelerde eczacılık ve ziraatte kullanılan kimyevi maddelerle sıhhi malzeme, alâti tıbbiye ve tuvalet eşyasından maada eşyanın müşteriye satılmak maksadiyle bulundurulması yasaktır.

MADDE 35. — Âcil tedavide müstamel olup Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tâyin edilecek maddelerin eczanelerde bulundurulması mecburidir.

Dördüncü Bölüm

Teftiş

MADDE 36. — Eczanelerle ecza depoları ecza ticarethaneleri ve ecza imalâthaneleri ve lâboratuvarları Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının murakabesi altında olup her zaman teftişe tâbidirler.

Bunların senede iki defa teftişi mecburi olduğu gibi lüzum görüldüğü sair zamanlarda dahi teftiş olunur. Bu hususta Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bir yönetmelik yapılır.

MADDE 37. — Teftiş, mütehasıs, sağlık müfettişleri, sağlık müdürleri, Hükümet tabipleri tarafından yapılır.

MADDE 38. — Teftişe memur olarak müesseseye gelen ve hüviyetlerini ispat eden yetki sahibi memura ecza müessesesinin her tarafını ve defterlerini alât ve edevatı ile ilâçlarını gös-

Ad. K.

miktarlara göre yapmakla beraber keyfiyeti mahallin en yüksek sağlık âmirine bildirirler.

MADDE 28. — Eczanelerde günlük reçetelerin kaydına mahsus Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti tarafından verilen örneğe uygun olarak bastırılacak, mahalli sağlık âmirlüğince yaprak adedleri tasdik edilmiş ve mühürlenmiş bir defter tutulur. Bu defterlerin beş sene müddetle muhafazası mecburidir.

MADDE 29. — Tabibin ikametgâhı ve diploma numarasını açıkça göstermiyen ve okunması güç, şifreli yahut Türk kodeksinde kabul edilen dillerden başka bir dille yazılmış olan reçetelerin yapılması yasaktır.

MADDE 30. — Eczanelerde eczacılık ve ziraatte kullanılan kimyevi maddelerle sıhhi malzeme, alâti tıbbiye ve tuvalet eşyasından maada eşyanın müşteriye satılmak maksadiyle bulundurulması yasaktır.

MADDE 31. — Âcil tedavide müstamel olup Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince tâyin edilecek maddelerin eczanelerde bulundurulması mecburidir.

Dördüncü Bölüm

Teftiş

MADDE 32. — Eczanelerle ecza depoları ecza ticarethaneleri ve ecza imalâthaneleri ve lâboratuvarları Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinin murakabesi altında olup her zaman teftişe tâbidirler.

Bunların senede iki defa teftişi mecburi olduğu gibi lüzum görüldüğü sair zamanlarda dahi teftiş olunur.

MADDE 33. — Teftiş, mütehasıs, sağlık müfettişleri, sağlık müdürleri, Hükümet tabipleri tarafından yapılır.

MADDE 34. — Teftişe memur olarak müesseseye gelen ve hüviyetlerini ispat eden salâhiyet sahibi memura ecza müessesesinin her tarafını ve defterlerini ve alet ve edevatı ile ilâç-

S. ve S. Y. K.

termeye ve istenilen bütün malûmatı vermeye mecburdur.

MADDE 39. — Müfettiş veya yetki sahibi memur tarafından teftiş esnasında görülen bozuk mağşuş veya gayrisâf ecza ve kimyevi maddeler imha ve bir zabıt varakası yapılarak teftiş varakasına raptolunur. Ancak bu nevi eczanın imhasına eczacı tarafından itiraz edilirse bu gibi maddelerden alınacak üç nümune eczacı ve teftişi yapan memur tarafından beraberce mühürlenerek bir nümune eczane ve lâboratuvar da bırakılır. Diğer ikisi resmî bir tahlil müessesesine gönderilir. Eczacının bu muameleden kaçınması halinde keyfiyet bir zabıtla tesbit olunur. Aynı maddenin geri kalan kısmı mühürlenerek imhası tehir ve kullanılması tahlil neticesine kadar menedilir. Ve teftiş varakasına kaydolunup keyfiyet bakanlığa bildirilir. Resmî tahlil müessesesinden alınacak cevaba göre karar vermek Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına aittir. Teftişi yapan memur bâzı maddelerin bozuk ve mağşuş ve gayrisâf olduğundan şüphe ederse aynı suretle muamele yapar.

MADDE 40. — Teftiştten dolayı vâkı olacak şikâyetlerin mercii Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığıdır.

Beşinci Bölüm

Cezâlar

MADDE 41. — Eczanelerle ecza dolapları ecza ticarethaneleri, ecza imalâthaneleri ve lâboratuvarında bulunan Türk kodeksine dâhil ve ambalâjları açılmış, bozuk ve mağşuş veya gayrisâf ilâçlar mahalli Sağlık âmirleri tarafından mühürlenerek istimalden menedilip Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına gönderilir. Bu gibi hareketleri tekerrür eden eczanelere yazılı ihtar gönderilir.

MADDE 42. — Müessesesinde iki defa bozuk mağşuş ve gayrisâf ecza ve kimyevi madde bulundurmasından dolayı ilâçlarına el konulan ve teftiş sırasında görülen noksanların tamamlanması için yapılmış iki yazılı ihtara riayet etmiyen

Ad. K.

larını göstermiye ve istenilen bütün malûmatı vermeye müessese sahibi veya mesul müdürü mecburdur.

MADDE 35. — Müfettiş veya salâhiyet sahibi memur tarafından teftiş esnasında görülen bozuk mağşuş veya gayrisâf ecza ve kimyevi maddeler imha ve bir zabıt varakası yapılarak teftiş varakasına raptolunur. Ancak bu nevi eczanın imhasına eczacı tarafından itiraz edilirse bu gibi maddelerden alınacak üç nümune eczacı ve teftişi yapan memur tarafından beraberce mühürlenerek bir nümune eczane veya lâboratuvar da bırakılır. Diğer ikisi resmî bir tahlil müessesesine gönderilir. Eczacının bu muameleden kaçınması halinde de keyfiyet bir zabıtla tesbit olunur. Aynı maddenin geri kalan kısmı mühürlenerek imhası tehir ve kullanılması tahlil neticesine kadar menedilir ve teftiş varakasına kaydolunup keyfiyet vekâlete bildirilir. Resmî tahlil müessesesinden alınacak cevaba göre karar vermek Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletine aittir. Teftişi yapan memur bâzı maddelerin bozuk, mağşuş ve gayrisâf olduğundan şüphe ederse aynı suretle muamele yapar.

MADDE 36. — Teftiştten dolayı vâkı olacak şikâyetlerin mercii Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletidir.

eczacıların müesseseleri mahkeme kararı ile kapatılır.

MADDE 43. — Bu kanunda yazılı usullere uygun olarak ruhsatname almadan eczane, ve ecza dolapları, lâboratuvar veya ecza deposu açan veya bu müesseselerinden hariç yerlerde ilâç yapan, satan veya sattıran diplomalı eczacılar 15 günden üç aya kadar hapis ve 100 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ayrıca Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının müracaatı ve mahkeme kararıyla müesseseleri kapatılır.

MADDE 44. — Zehirli kimyevi maddelerle tıbbî ecza ve müstahzarların müsaadesiz satılması yasaktır. Bunları müsaadesiz satan veya satmak üzere dükkânında bulunduranlar hakkında Türk Ceza Kanununun 409 ncu maddesi tatbik olunur, ve bu gibi maddeler derhal müsadere edilerek o mahallin resmî hastanesine teslim edilir.

MADDE 45. — Eczacı olmıyan bir kimse eczane veya ecza deposu açtığı veya muvazaalı bir yolla açtırdığı takdirde bu müessese, mahallin en yüksek sağlık âmiri tarafından kapatılmakla beraber Türk Ceza Kanununun 409 ncu maddesi tatbik olunur.

MADDE 46. — 16 nci madde hükümlerine riayetsizlik halinde 50 liradan 200 liraya kadar para cezası alınır.

MADDE 47. — Bu kanunda yazılı olan yasaklara ve mecburiyetlere muhalif hareket edenler hakkında kanunda ayrıca bir ceza gösterilmediği ve fiillerin Türk Ceza Kanununa göre daha ağır cezayı istilzam eylemediği takdirde 7 günden 2 aya kadar hapis ve 50 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılır.

MADDE 48. — Bu kanunda yazılı para cezası, hafif hapis ve âzami haddi bir seneye kadar olan hapis ve ilâçların müsaderesi kararı sulh yargıçlığınca verilir. Bu dâvalar mahkemelere tevdiî tarihinden itibaren 15 gün zarfında intaç olunur.

Altıncı Bölüm

Müteferrik hükümler

MADDE 49. — Lozan Sulh Muahedesine gö-

S. ve S. Y. K.

re Türkiye'de eczacılık etmek müsaadesini almış olan eczane sahibi yabancı eczacılar bu kanun hükümlerine riayet etmek şartıyla sanatlarını icraya devam ederler.

MADDE 50. — Hastalık ve sair mazeretlerle eczanesinden ayrılan bir eczacının bu ayrılış müddeti 24 saati tecavüz ettiği takdirde mahallin en büyük sağlık âmirine bir yazı ile haber verilir. Ayrılış müddeti on beş gün kadar devam ettiği takdirde ikinci eczane bulunmayan yerlerde eczaneye varsa resmî eczanenin eczacısı yoksa mahallin serbest tabibi bulunmadığı veya kabul etmediği takdirde muvafakatlariyle hükümet veya belediye tabibi nezaret eder. Aksi takdirde eczane kapatılır. İkinci bir eczane bulunmayan yerlerde mesul bir müdür tâyini kabil olmadığı takdirde eczane kapalı kalır. Ayrılış müddeti on beş günden fazla sürecek ise Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından izin almak ve bir mesul müdür tâyin etmek şarttır.

MADDE 51. — Tabiplerin tertip ettikleri reçeteleri hazırlamak ve muhteviyatlarını müracaat sahiplerine temin etmek üzere birden fazla eczanenin bulunduğu yerlerdeki eczanelerin gece ve pazar nöbetleri : Mahallin en yüksek sağlık âmirinin tensibiyle halkın ihtiyacını temin edecek surette tanzim olunur.

Gerek nöbet ve gerekse tatil zamanları için verilecek emirlere eczacıların tâbi olması mecburidir.

MADDE 52. — Tabiplerin; eczanelerde hasta kabul etmeleri yasaktır. Bir kaza ve âni bir tehlikeye uğrayarak eczaneye gelen veya getirilen kimselerin ilk tedavisinin yapılması bu madde hükmüne aykırı değildir.

MADDE 53. — Her eczacı eczanesi mntakası içindeki mahallerde oturan ve tababet yapan tabiplerin isim ve adresleriyle hangi saatlerde muayenehane veya evlerinde bulduklarını gösterir mahallin sağlık âmirlerince tertip edilmiş bir listeyi eczane içinde halkın görebileceği bir mahalle asar.

Ad. K.

Beşinci Bölüm

Müteferrik hükümler

MADDE 37. — Hastalık ve sair mazeretlerle eczanesinden ayrılan bir eczacının bu ayrılış müddeti 24 saati tecavüz ettiği takdirde mahallin en büyük sağlık âmirine bir yazı ile haber verilir. Ayrılış müddeti onbeş güne kadar devam ederse ikinci eczane bulunmayan yerlerde eczaneye varsa resmî eczanenin eczacı yoksa mahallin serbest tabibi bulunmadığı veya kabul etmediği takdirde muvafakatlariyle Hükümet veya belediye tabibi nezaret eder. Aksi takdirde eczane kapatılır. İkinci bir eczane bulunmayan yerlerde mesul müdür tâyini kabil olmadığı takdirde eczane kapalı kalır. Ayrılış müddeti 15 günden fazla sürecekse Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinden izin almak ve bir mesul müdür tâyin etmek mecburidir.

MADDE 38. — Tabiplerin tertip ettikleri reçeteleri hazırlamak ve muhteviyatlarını müracaat sahiplerine temin etmek üzere birden fazla eczanenin bulunduğu yerlerdeki eczanelerin gece ve pazar nöbetleri, mahallin en yüksek sağlık âmirinin tensibiyle halkın ihtiyacını temin edecek surette tanzim olunur.

Gerek nöbet ve gerekse tatil zamanları için verilecek emirlere eczacıların tâbi olması mecburidir.

MADDE 39. — Tabiplerin; eczanelerde hasta kabul etmeleri yasaktır. Ancak kaza ve âni bir tehlikeye uğrayarak eczaneye gelen veya getirilen kimselerin ilk tedavisinin yapılması caizdir.

MADDE 40. — Her eczacı eczanesi mntakası içindeki mahallerde oturan ve tababet yapan tabiplerin isim ve adresleriyle hangi saatlerde muayenehane veya evlerinde bulduklarını gösterir mahallin sağlık âmirlerince tertip edilmiş bir listeyi eczane içinde halkın görebileceği bir mahalle asmaya mecburdur.

MADDE 54. — Eczanelerde çalışacak muavin eczacı eczane kalfası ve çıraklarıyla stajyer eczacı talebeler için özel bir yönetmelik yapılır.

MADDE 55. — Eczanelerde ihzar edilen reçetelerin fiyatlarını tesbit için en çok bir sene zarfında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bir tarife ve yönetmelik yapılır. Bu tarife ve yönetmeliğe riayet etmiyen ve her ne şekilde olursa olsun tesbit edilen fiyatların dışına çıkan eczanelere verilecek iki yazılı ihtar sonra 43 ncü maddedeki ceza tatbik olunur.

İlaç fiyatları hakkındaki şikâyetlerin tetkiki Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına aittir. Tetkik neticesi, bir eczacı delegesinin de iştirak ettirileceği Yüksek Sağlık Şûrasına verilip uygun fiyat almadığı anlaşılan eczacılara bu kanunun 46 ncı maddesindeki cezalar tatbik olunur.

MADDE 41. — Eczanelerde ihzar edilen reçetelerin fiyatlarını tesbit için en geç bir sene zarfında Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince bir tarife yapılarak usulen ilân edilir.

Bu tarifeler en az senede bir defa tetkik edilerek lüzum görülürse tadil ve aynı şekilde ilân olunur.

İlaç fiyatları hakkındaki şikâyetlerin tetkiki Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletine aittir. Yapılan tetkik sonunda tarife üstüne çıktığı anlaşılanlara yazılı ihtar yapılır. İki yazılı ihtara rağmen bu hareketlerine devam eden eczacılar hakkında mahkemece 46 ncı madde hükmü tatbik olunur.

İlaç fiyatları hakkındaki şikâyetlerin tetkiki Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletine aittir. Tetkik neticesi, bir eczacı delegesinin de iştirak ettirileceği Yüksek Sağlık Şûrasına verilip uygun fiyat almadığı anlaşılan eczacılara bu kanunun 46 ncı maddesindeki cezalar tatbik olunur.

Altıncı Bölüm

Cezalar

MADDE 42. — Bu kanunda yazılı usullere uygun olarak ruhsatname almaksızın birinci maddede sayılı yerlere açanlar üç aydan bir seneye kadar hapis ve 500 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eğer fiil eczacılık yapmak hakkını haiz olmayanlar tarafından işlenirse hapis cezası altı aydan ve para cezası da 1 000 liradan eksik olamaz.

Her iki halde de mahkeme kararına hacet kalmaksızın bu gibi yerler mahallin en yüksek sağlık âmiri tarafından derhal kapatılır.

MADDE 43. — Bu kanunun birinci maddesinde sayılan yerlerde ambalajsız veya amblâjı açılmış olarak bozuk, zamanı geçmiş, mağşuş veya gayrisâf ilaç ile ambalâjlı olsa bile zamanı geçmiş ilaç bulunduğu takdirde bunlar imha edilmekle beraber müessesenin eczacı olan sahibi ile ve varsa mesul müdürü bir aydan bir seneye kadar hapis 100 liradan 1 000 liraya kadar

ağır para cezasıyla cezalandırılır ve müessesese muvakkaten kapatılır.

Tekerrürü halinde hükmedilecek cezadan başka müessesenin daimî olarak kapatılmasına da hükmolunur. İlâç ambalâjlı ise (zamanı geçme hali müstesna olmak üzere) bu ilâcı imal veya ithal edene aynı cezalar verilir.

MADDE 44. — Bu kanunun birinci maddesinde sayılan yerlerde ilâç halinde ihzar, imal veya tertip edilmemiş olan bozuk, mağuş ecza ve kimyevi maddeler bulunduğu takdirde bunların hepsi imha edilmekle beraber müessesenin sahibi ve varsa mesul müdürü 15 günden altı aya kadar hapis 50 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezanlandırılır.

Tekerrürü halinde hükmedilecek cezadan başka müessesenin muvakkaten kapatılmasına da karar verilir.

MADDE 45. — Zehirli veya kimyevi maddelerle tıbbi ecza ve müstahzarların müsaadesiz satılması yasaktır. Bunları müsaadesiz satan veya satmak üzere dükkânında bulunduranlar hakkında Türk Ceza Kanununun 409 ncu maddesi tatbik olunur ve bu gibi maddeler derhal müsadere edilerek o mahallin resmî hastanesine teslim edilir.

MADDE 46. — Bu kanunda yazılı olan yasaqlara ve mecburiyetlere muhalif hareket edenler hakkında kanunda ayrıca bir ceza gösterilmediği ve fiilleri Türk Ceza Kanununa göre daha ağır cezayı istilzam eylemediği takdirde 7 günden 2 aya kadar hapis ve 50 liradan 200 liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılır.

MADDE 47. — Eczaneyi işletmeye başladıktan sonra mâzeretsiz olarak ve mücbir sebepler dışında eczanesi olan yerlerde 30 gün, olmıyan yerlerde 10 gün müddetle eczanesini kapalı bırakan veya teftiş sırasında görülen noksanların tamamlanması için yapılmış iki yazılı ihtaraya riayet etmiyen eczacılar 50 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

MADDE 48. — Eczacılar ve eczaneler hakkındaki 964 sayılı Kanunla buna zeyil 5320 sayılı Kanunun hükümleri mülğadır.

MADDE 56. — Bu kanunun neşrinden itibaren Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki 964 sayılı Kanunla buna zeyil 5320 sayılı Kanunun hükümleri mülğadır.

Ş. ve S. Y. K.

Ad. K.

MADDE 57. — Yukardaki maddede yazılı kanunların sağladıkları müktesep haklar mahfuzdur.

GEÇİCİ MADDE 1. — 964 sayılı Kanunun 51 nci maddesinden istifade ile eczanelerde hasta kabul ve muayene suretiyle icrayı tababet eyliyen doktorlar işbu kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde muayenehanelerini eczane dışına nakil ederler.

MADDE 58. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 59. — Bu kanun hükümlerini Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet bakanlıkları yürütür.

GEÇİCİ MADDE 1. — 964 sayılı Kanunun 51 nci maddesinden istifade ile eczanelerde hasta kabul ve muayene suretiyle icrayı tababet eyliyen doktorlar işbu kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde muayenehanelerini eczane dışına nakle mecburdurlar.

GEÇİCİ MADDE 2. — Lozan Sulh Muahedesine göre Türkiye’de eczacılık etmek müsaadesini almış olan eczane sahibi yabancı eczacılar bu kanun hükümlerine riayet etmek şartıyla sanatlarını icraya devam ederler.

MADDE 50. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 51. — Bu kanun hükümlerini Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet Vekâletleri yürütür.